

Xəbər
**Gənc oğlan
və xalası
dəm qazından
boğulub
öldü**
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10 yanvar 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 4 (6618) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**"Mən bura siyasi
mühacir kimi
gəlməmişəm"**

Almaniyaya sığınan keçmiş türmə rəisi "Yeni Musavat"a danışdı

yazısı səh.11-də

**Azərbaycanla Avropa Birliyi
arasında viza rejimi aradan qalxsasa...**

yazısı səh.5-də

Akif Çovdarov vəkiliinin həbsini istədi

yazısı səh.3-də

**Ruscaya üstünlük verən "elit"
azərbaycanlılar - ana dilinə
laqeydliyin səbəbləri**

yazısı səh.4-də

**İstanbul terrorçusunun hələ də ələ
keçməməsinin səbəbləri**

yazısı səh.6-də

**Dünyada baş verənlər III dünya
müharibəsidir, yoxsa...**

yazısı səh.12-də

**ANS rəhbərliyi ilə bağlı
müəmma-cinayət işi
yoxdur, amma...**

yazısı səh.6-də

**Qərb faktoru Azərbaycan
siyasətindən çəkilir**

yazısı səh.9-də

**Sərkisyan hakimiyyəti və ölkəni
birdəfəlik tərk edə bilər**

yazısı səh.13-də

**Azərbaycanın İslam Hərbi Alyansına
üzv olması xəbəri təkzib edildi**

yazısı səh.9-də

**"A (H3N2) çox yüngül
keçən mövsümi qripdir" -
nazirlikdən açıqlama**

yazısı səh.14-də

"Rus NATO"su ətrafında düşmən ısrarının pərdəarxası

İRƏVANDAN KREMLƏ QARŞI DE-MARŞ - İŞGALÇININ ANTI-AZƏRBAYCAN PLANI FİASKODA

Ermənistan nümayəndəsinin quruma baş katib gətirilməsi gündəmdən çıxır; Azərbaycan əsgərinin cəsədi ilə prinsip aparan marionet ölkə adekvat münasibətlə üz-üzə; **erməni analitik**: "Eyforiya dövrü bitdi..."

MUSAVAT
Togrul İsmayilov

yazısı səh.8-də

Azərbaycanın bank sektoru çökmə ərəfəsində

Problemlı kreditlər və dollar oyunu ölkə iqtisadiyyatını da məhv edə bilər; ekspertlər həyəcan təbili çalır...

yazısı səh.7-də

**Fərəc Quliyev:
"Oliqarxlar
qanunların
işləməsinə mane
olmağa çalışır"**

yazısı səh.5-də

**Novella Cəfəroğlu:
"Hökumətə nə
qədər çox təzyiq
olursa, o qədər
də müqavimət
göstərir"**

yazısı səh.4-də

**Trampdan şok
etiraf - yeni
prezident
qələbəsində
Putinin əlinin
olduğunu
təsdiqlədi**

yazısı səh.10-də

Bakıxanovdakı söküntü ayrı-seçkiliyi sakinləri ayağa qaldırır

Paytaxtın Sabunçu rayonu, Bakıxanov qəsəbəsində söküntü işləri başlanıb. Bu barədə "Yeni Müsavat" a qəsəbənin Ruhulla Axundov küçəsində yerləşən 15-ci binanın sakinləri məlumat verib. Onların sözlərinə görə, Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti (RİH) binaların həyətində qanunsuz və özbaşına zəbt edilmiş tikintiləri, bağ-bağçaları sökdürməyə start verib. R.Axundov küçəsində yerləşən 15-ci binanın həyətində isə bir bağ olduğu kimi saxlanıb. Sakinlər deyirlər ki, sökülən digər bağlar kimi sözügedən tikili də qanunsuz inşa edilib. Amma onun sahibi güclü çıxıb və özü ayrı binada yaşasa da, sözügedən ünvandakı bağçasının sökülməsinə mane olub. Binada yaşayan 30 sakin yazılı müraciətində bildirib ki, Sabunçu rayon icra başçısı Adil Vəliyevə və Prezident Administrasiyası rəhbəri Ramiz Mehdiyevə rəsmi şəkildə müraciət edilib.

Məktubda deyilir ki, SOCAR-ın tabeliyində fəaliyyət göstərən "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin Bəhram adlı işçisinə aid olan həmin bağça indiyə qədər sökülməyib. Bu da binada yaşayan sakinlər tərəfindən narazılıqla qarşılanıb. Onların sözlərinə görə, Sabunçu RİH-ə ünvanlanan məktub icra başçısının müavini Gülağa müəllimdedir. Ancaq tikinti ilə bağlı dəyişiklik yoxdur. Sakinlər "Yeni Müsavat" vasitəsilə bildirirlər ki, Bəhram adlı şəxsə rayon icra hakimiyyəti tərəfindən "dur" deyən yoxdur. "Onun bağçası qanunsuzdur və buna hələ də göz yumulur. Öz vəzifəsindən və əlaqələrindən sui-istifadə edərək yaşadığımız binanın həyətində bağça salıb. Bizim bağçalar sökülüb və o zaman heç kim etiraz etmədi. Amma Bəhram yaşamadığı binanın həyətində bağçasını restorana çevirib. Bu məhlədən ailə-uşaq keçir, həyətində yaşlı adamlar oturur. Gah manqal qoyub kabab çəkirlər, gah içki içirlər, səsləri də göyə qalxır. Hər həftəsonu bu bağça onların oyağına çevrilir.

Niyə bizim bağçaları söküb, bunu görməzdən gəliblər, aydın deyil. Bəhram hansısa JEK müdirinə ya hansısa səlahiyyətli icra nümayəndəsinə "hörmət" etməklə bağçasının sökülməsinə saxladıb. İndi də burda tikinti gedir. Biz Adil müəllimdən xahiş edirik ki, məsələyə müdaxilə olunsun"-deyən sakinlər qeyd ediblər.

□ E.HÜSEYNOV

"Beşmərtəbə" də avtomobillərin hərəkəti köhnə qaydaya qaytarıldı

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsi paytaxtın "Beşmərtəbə" kimi tanınan ərazisindəki yol nişanının dəyişdirilməsi ilə bağlı məlumatlara əyənlik gətirib.

Məsələ ilə bağlı «Trend»ə açıqlama verən idarənin ictimai qurumlarla əlaqə bölməsinin rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədov bildirib ki, həmin ərazidə yol hərəkəti xronometraj xarakterli dəyişdirildiyindən yanvarın 9-dan həmin ərazidəki yol hərəkəti əvvəlki qaydaya qaytarılıb:

"Həmin ərazidə pik saatlarda yaranan sıxlığın qarşısını almaq üçün hərəkətdə dəyişiklik edilərək xronometraj aparıldı. Yəni Azərbaycan prospekti ilə hərəkət edən avtomobillər "Beşmərtəbə" dairəsinə daxil olarkən üstünlük verildi. C.Cabbarlı küçəsi ilə "Beşmərtəbə" dairəsi üzrə hərəkət edən avtomobillər "Dayanmadan keçmək qadağandır" yol nişanının tələbinə uyğun hərəkət etməli idi. Son bir neçə gündə aparılan müşahidələr göstərdi ki, bu dəyişiklik ərazidəki tıxacı aradan qaldırmır, ona görə də hərəkət yanvarın 9-dan əvvəlki qaydaya qaytarıldı".

Hazırda ərazidə hərəkət əvvəl nəzərdə tutulduğu kimi təşkil edilib.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etməmək;

- Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

Rəsmi Bakıdan şəhid hərbiçimizlə bağlı növbəti çağırış

Hikmət Hacıyev: "Bu, Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin sivil davranışdan nə dərəcədə uzaq olmasının növbəti ifşasıdır"

Ermənistan növbəti dəfə beynəlxalq qanunları və konvensiyaları pozaraq dekabrın 29-da həlak olan Azərbaycan əsgəri Qurbanov Çingiz Salman oğlunun nəşini geri qaytarmaqdan imtina edir.

Azərbaycanın Müdafiə və Xarici İşlər nazirlikləri, eləcə də Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası ötən müddət ərzində əsgərimizin meyitinin geri qaytarılması ilə bağlı BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinə, ATƏT-in Minsk Qrupuna, o cümlədən ATƏT-in fəaliyyətində olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspşikə dəfələrlə rəsmi qaydada müraciət ediblər. Lakin bu günə qədər işğalçı ölkə heç bir ciddi əsaslar gətirmədən, müxtəlif bəhanələrlə meyitin geri qaytarılması ilə bağlı prosedurun başlanması vaxtını qəsdən uzadır.

Yeni amerikalı həmsədr Riçard Hoqland isə nəhayət, ilk dəfə bu mövzuda ATV-nin sorğusuna cavabında deyib ki, Rusiya və Fransadan olan həmkarları ilə əsgərin nəşinin geri qaytarılması istiqamətində danışıqlar aparılır. Həmsədr əlavə edib: "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri, yeni biz şəhid olan Azərbaycan əsgərinin meyitinin qaytarılması məsələsi ilə bağlı bir-birimizlə əlaqə saxlayırıq və belə desək, iş səhnə arxasında gedir. Bu üsul çox vaxt diplomatiyada ən uğurlu yol sayılır".

Rəsmi Bakı isə beynəlxalq reaksiyaları qaneedici saymır.

XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, məsələ ilə əlaqədar aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlara, o cümlədən ATƏT MQ-nin həmsədrlərinə müraciətlər edilib: "Məqsəd beynəlxalq humanitar hüquq, xüsusilə Cenevrə konvensiyalarını rəhbər tutaraq cəsədin tezliklə Azərbaycana qaytarılmasını təmin etməkdir. Ermənistan tərəfi beynəlxalq təşkilatlar vasitəsilə edilmiş müraciətləri cavabsız qoyur. Bugünlərdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin rəhbərliyinin cəsədin hələ də onlarda olmasını deməsi Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin sivil davranışdan nə dərəcədə uzaq olmasının növbəti ifşasıdır. Ermənistan silahlı qüvvələri hərbi

qulluğunun cəsədinin geri qaytarılmasını dərhal təmin etməli olduğu halda, cəsədin qəsdən geri qaytarılmasını əngəlləmək siyasəti yürütdüyünü bir daha etiraf edir. Cəsədin dərhal geri qaytarılmasının təmin olunması humanitar, mənəvi-əxlaqi məsələ olmaqla bərabər, beynəlxalq humanitar hüququn ciddi tələbidir. Ermənistanın cəsədi geri qaytarmaması, cəsəddən qisas almaq, cəsədləri fiziki və psixoloji işgəncə obyektinə çevirməsi sıradan olan bir hal olmayaraq, Ermənistanın yürütdüyü sistemətiq siyasətin tərkib hissəsidir ki, biz bunun dəfələrlə şahidi olmuşuq".

Diplomatın sözlərinə görə, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçusunun cəsədinin geri qaytarılması istiqamətində söylər davam etdirilir.

□ Cavid TURAN

"Onlara dost deməyə dilim gəlmir" - Ərdoğan

"Onlara dost deməyə dilim gəlmir". "Report" "Anadolu" agentliyinə istinadən xəbər verir ki, bunu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkəsinin xarici dövrlərdəki səfirliyinin 9-cu toplantısında deyib.

Rəsmi Ankaranın Qərbdəki müttəfiqlərini sərt formada tənqid edən prezident qeyd edib ki, Türkiyədə adı "qara siyahı"da olan FETÖ-çü (Fətullahçı Terror Təşkilatı - red.) şəxsi ABŞ-da rektor təyin ediblər: "Bu necə olur? Avropa dəyərlərinin bu dərəcədə ayaqlar altına atılmasının səbəblərini anlamırıq. Suriyalı qaçqınlardan sığınacaq əsirgəndiyi halda, FETÖ və PKK qruplaşmasının terrorçularına bu haqq qızıl məcmeyədə verilir. Onlar dövlət çevrilişi edənlərə və terrorçulara sahib çıxırlar. Əlbəttə, belə bir mənərə qarşısında onlara dost deməyə

dilim gəlmir. Ən azından müttəfiq dediyimiz dövlətlərə bu yaraşmır".

Qeyd edək ki, yanvarın 8-dən Ankarada Türkiyənin xarici ölkələrdəki səfirliyinin 9-cu konfransı keçirilir. "2023-ə doğru: Milli dəyərlər və qlobal hədəflər" adlı tədbirdə terrora qarşı mübarizə məsələsi də müzakirə edilir.

Konfransda Avropa İttifa-

qına hazırda sədrlik edən Maltanın xarici işlər naziri Corc Vella, Gürcüstanın xarici işlər naziri Mixeil Canelidze, Tunisin xarici işlər naziri Xemais Jinau, Finlandiyanın xarici işlər naziri Timo Soyni, Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının baş direktoru Leys Svinq də iştirak edirlər.

Toplantı yanvarın 14-də başa çatacaq.

Ukrayna Erməniləri Milli Kongresinin sədrindən ilginclə açıqlama

"Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri geri qaytarılmalıdır"

Ukrayna Erməniləri Milli Kongresinin sədri Aşot Ovanesyan bu ölkədəki Birləşmiş Azərbaycanlılar Kongresinin sədri, Ukrayna Millətlər Assambleyasının rəhbəri Rövşən Tağıyevlə biznes ortaqlığı və son Yeni il şənliyində Dağlıq Qarabağla bağlı onların adından yayılan xəbərlərə aydınlıq gətirib.

Aşot Ovanesyan APA-ya açıqlamasında bildirib ki, qeyd edilən yeni il şənliyi ermənilər tərəfindən ermənilərin məkanında yox, "Bakı" restoranında Ukraynada yaşayan etnik xalqlar tərəfindən keçirilib, ermənilərdən də orada yalnız o iştirak edib.

A. Ovanesyan qeyd edib ki, məclisdə Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı Azərbaycanlıların imicinə xələf gətirən söhbətlərin aparılması barədə deyilənlər yalandır: "Mən mədəniyyət xadimiyəm. Rövşən Tağıyev isə Ukraynanın tanınmış simasıdır, vətəni Azərbaycanın əsl patriotudur. Mən onu uzun illərdir tanıyıram. Belə dezinformasiyalarla tək onun imicini yox, Azərbaycan diasporunu ləkələmək istəyirlər".

A. Ovanesyan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı mövqeyini də açıqlayıb: "Mənim rəhbərlik etdiyim kongresin mövqeyi bundan ibarətdir ki, Azərbaycan-Ermənistan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması şərti ilə sülh əsasında son qoyulmalıdır. Bizim hazırda vətəndaş olduğumuz Ukraynanın da ərazi bütövlüyünə təcavüz olub, biz həmişə bu məsələ ilə paralel Azərbaycanın da ərazi bütövlüyünün bərpası məsələsini qaldırıraq. Azərbaycanın işğal olunmuş rayonları geri qaytarılmalıdır. Biz bunu dəfələrlə Ermənistan rəsmiləri ilə, deputat qrupları ilə görüşlərimizdə tələb etmişik. Azərbaycan mənim vətənimdir, mən orada Oğuz rayonunda doğulmuşam. İndi də biz ailə olaraq Azərbaycanı özümüzdə vətən hesab edirik. Biz istəyirik ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunsun. Bu münaqişədən erməni xalqı çox əziyyət çəkir, mühərribə bitir, sərhədlər açılarsa, Ermənistan bundan iqtisadi cəhətdən çox fayda götürəcək. Bu, tək mənim yox, əksər ermənilərin fikridir".

Son vaxtlar Azərbaycanda rus dilində danışanların sayında artım müşahidə edilir. Düzdür, sovet dövründə rus dilini bilmək əsas tələblərdən biri idi. Təhsilini davam etdirmək, hər hansı bir işdə uğur qazanmaq, karyera qurmaq istəyən hər kəs rus dilini bilmək zorunda idi. Ancaq müstəqillik qazanıldıqdan sonra bu ehtiyac ortadan qalxdı.

Lakin təəssüflər olsun ki, son 10-15 ildə rus dilinin insanlar arasında yenidən ünsiyyət dilinə çevrildiyini görürük. Hətta mağazalarda satıcıların, ictimai sektorlarda çalışanların bir çoxu rus dilində danışır. Özünü "elit" hesab edən bir sıra ailələr övladlarını rus dilli məktəblərə qoyur, onları Azərbaycan dilindən, təfəkküründən tamamilə uzaqlaşdırırlar. Bu kimi neqativ hallara dəfələrlə dilçi alimlər, deputatlar sərt formada öz etirazlarını bildiriblər.

Elə bu günlərdə VHP sədri, sabiq deputat Sabir Rüstəmxanlı özünün facebook hesabında bununla bağlı bir qeyd edib: "Bakı-İstanbul təyərəsinə minənler arasında bir ailə də vardı. Ata-ana, bir dəstə uşaq, qohumlar və bir də qəfəsdə balaca it. Hamısı bərkədən, nümayişkarənə şəkildə rusca danışır. Olsun! Hansı dildə danışmaq hər kəsin öz işidir. Ancaq bu, Azərbaycan təyərəsidir və hamı azərbaycanlıdır. Hansı dildə danışırısan danış, amma ətrafındakıları yox saymalı deyilsən, bura sənənin evin deyil, elə danışmalısın ki, qonşularının rahatlığı pozulmasın. Hiss olu-

Ruscaya üstünlük verən "elit" azərbaycanlılar - ana dilinə laqeydliyin səbəbləri

Qulu Məhərrəmli: "Ana dilində danışmayanların təfəkkürlərinin dərinliyində bu millətə sevgi yoxdur"

nur ki, bu adamlar belə şeyləri qanmırlar, ya da bu qanmazlıqlarını gözə soxmaqdan zövq alırlar... Balaca it də böyük hikkəsi və sahiblərinin həyasızlığından seçilməyən bir çığır-bağır qəfəsi yeyib-tökür, civiltilli səsi ilə ətrafdakıların beynini deşir. Dışım bağıracağı-mı kəsir. Adamlar yerlərini tutanda ailənin üzvlərindən bir

uşaq bir neçə dəqiqəliyinə mənəm yanımda oturdu. "Azərbaycanlısan? Yeni azərbaycanlı ailləsiniz" deyərək soruşdum. Başı ilə təsdiqlədi. "O itinizlə hansı dildə istəyirsiniz, danışa bilərsiniz, rusca, ingiliscə, bəs öz aranızda niyə ana dilində danışmırsınız", deyərək soruşdum. Uşaq qızardı və utana-utana "bilmirəm, evi-

mizdə bizə rusca öyrədirlər..." dedi. Deməli, hər şey ata-ana-dan asılıdır. Ata-ana dilini öyrətmir və sevdirmir, Vətəni sevdirmir, ətrafındakıları adam yerinə qoymadan Vətəndə yabançı dildə bağıra-bağır danışmaq öyrədir... Görəsən, dünyanın hansı cahil xalqında bu xəstəlik var. Görəsən, bu ləyaqətsizlik, satqınlıq, dar düşüncə haradan qaynaqlanır?"

Rus dilində danışmaqla özünü elit sayan, Azərbaycan dilində danışanlara yuxarıdan aşağı baxan şəxslər əslində özlərinin necə acınacaqlı vəziyyətdə olduqlarının bəlkə də fərqi deyillər. Onlar ölkəmizin gələcəyi olan övladlarımızı, ölkəmizi məhv edir, onlardakı Vətən, dil, millət sevgisini öldürürlər. Əlbəttə, başqa dil bilmək pis iş deyil. Ancaq başqa ölkənin dilini öz ana dilimizə çevirmək olduqca mənfi haldır və ölkənin gələcəyi üçün təhlükəlidir. Öz evində hər kəs istədiyi dildə danışa-

bilər. Ancaq ictimaiyyətdə, tələməkdə hər kəs dövlət dilindən asılıdır. Ata-ana dilini öyrətmir və sevdirmir, Vətəni sevdirmir, ətrafındakıları adam yerinə qoymadan Vətəndə yabançı dildə bağıra-bağır danışmaq öyrədir... Görəsən, dünyanın hansı cahil xalqında bu xəstəlik var. Görəsən, bu ləyaqətsizlik, satqınlıq, dar düşüncə haradan qaynaqlanır?"

Maraqlıdır, dilimizə qarşı bu qədər laqeydlik haradan qaynaqlanır? Filologiya elmləri doktoru, professor Qulu Məhərrəmli bildirdi ki, rus dilində danışan insanların təfəkkürlərinin dərinliyində sevgi yoxdur: "Mən bu barədə çox danışmışam. Dilçilik İnstitutunda monitorinq şöbəsində çalışanda da bunu tam genişliyi ilə gördüm. Bizdə özünü gu-

ya elita hesab edən insanlar ana dilində danışmırlar. Ailədə, uşaqların yanında rus dilində danışır. İndi ingilis dili də artıq istifadə edilir. Sosial şəbəkələrdə mesajların bəzilərini bu dildə verirlər. Rus, ingilis və digər bir dil bilmək normaldır. Amma insan üçün əsas vacib olan ana dilidir. Onlar ona görə ana dilində danışmırlar ki, bu dili əsas dil kimi görmürlər. Bu dili ünsiyyət vasitəsi hesab etmirlər. Bu dilin ictimai statusunu qəbul etmək istəmirlər. Təfəkkürlərinin dərinliyində sevgi yoxdur. Çox qəribədir, tutaq ki, adam bölgədə, rayonda ana dilində danışır, amma şəhərin mərkəzi küçəsində bir-biri ilə rus dilində danışır. İnsan başqa dildə danışır danışsın. Amma onun əsas dili ana dilidir. İkinci tərəfdən, başqa dildə danışan bu adamlar ana dilini perspektivli dil hesab eləmir. Bu adamlar ana dilində danışmağa, yazmağa zərurət görmürlər. Vəzifəli adamların bir çoxu ana dilini bilmir, bu dildə danışmağa üstünlük vermir. Bunlar da şübhəli və zərərli təsir bağışlayır. Yeni istər-istəməz ictimai, psixoloji baxımdan pis nümunə sayılır. Halbuki bununla bağlı dövlət qərarları, dövlət proqramı, prezidentin sərəncamı var. Ana dili haqqında qanun var. Biz bu qanunlara əməl etməliyik".

□ Günel MANAFLI

"Əfv bu səbəbdən verilmədi"- hüquq müdafiəçisi açıqladı

Mirvari Qəhrəmanlı: "Beynəlxalq təşkilatlar sadəcə hesab edirlər ki..."

Novella Cəfəroğlu: "Hökumətə nə qədər çox təzyiq olursa, o qədər də müqavimət göstərir"

Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ilə bağlı əfv ümidləri özünü doğrultmadı. Əfvin olmama səbəbini əfvə bağlı beynəlxalq tələblərin azalması ilə əlaqələndirənlər də oldu. Əfvə bağlı beynəlxalq təşkilatların tələblərinin azalmasına səbəbin isə hüquq müdafiəçiləri tərəfindən bir-birinə zidd bir neçə siyasi məhbus siyahısının hazırlanması olduğu qənaətində olanlar var.

Maraqlıdır, əslində səbəb nədir? Əfvə bağlı beynəlxalq tələblər niyə azalıb?

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı bildirdi ki, əfv beynəlxalq tələblərlə ola bilər: "Əfv etmək səlahiyyəti ölkə prezidentinin səlahiyyəti təşkilatları, sadəcə olaraq, zaman-zaman ölkədə olan hüquq pozuntuları haqqında məlumat verir, tələblər qoyur və tələblərinin yerinə yetirilməsini istəyir. Tələbin yerinə yetirilməsi isə mütəqəvvül əfvə əlaqədar olmalıdır. Əgər beynəlxalq təşkilatlar sadəcə hesab edirlər ki, qanun pozuntusu var, insan hüququ pozulub, bunu da bizim qanunlarımızla və Azərbaycanın qoşulduğu

müxtəlif konvensiyalarla əlaqələndirirlər. Əgər Azərbaycan qanunu pozubsa, o tələbə əməl etməlidir. Bu da mütəqəvvül əfvə olmağa bilər. Bu məhkəmə proseslərinin yenidən keçirilməsi, məhkəmələrə yenidən baxışla yaxud da ki, Avropa Məhkəməsinin qərarlarının icrası ilə də ola bilər. Yeni əfv beynəlxalq təşkilatların tələbi ilə ola bilər. Əfv prezidentin səlahiyyəti təşkilatlarıdır. Ola bilər ki, marta kimi yenidən hansısa məhkəmələr olsun. Siyasi məhbuslara 10-15 il həbslər verilsə də, praktikaya baxsaq görərik ki, 4-5 il həbsdə saxla-

nırlar. Ölkə öz qanunvericiliyinə birinci əməl etməlidir. İmkan verməməlidir ki, beynəlxalq təşkilatlar bizə qanunvericiliyi xatırlatsın".

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu isə bunun səbəbini tərtib edilən fərqli siyasi məhbus siyahılarında gördüyünü dedi: "Bizim hüquq müdafiəçilərinin hərəsi bir siyahı ilə ola bilər. Əfv prezidentin səlahiyyəti təşkilatlarıdır. Ola bilər ki, marta kimi yenidən hansısa məhkəmələr olsun. Siyasi məhbuslara 10-15 il həbslər verilsə də, praktikaya baxsaq görərik ki, 4-5 il həbsdə saxla-

islamçıların işlərini dəqiq yoxlayıb, dəqiq məhkəmə aparılırsın. Tərtib edilən siyahılar beynəlxalq təşkilatlarda da suallar yaradıb. Biz onlara sırf siyasi motivlə tutulanların siyahısını göndərmişik. Amma digər hüquq müdafiəçilərinin siyahısına baxmışıq ki, orada elə adamlar var ki, onların nə siyahıya, nə İslama heç bir əxli yoxdur. Biz bunların hamısını beynəlxalq təşkilatlarda deyirik. Əfv də bu səbəbdən olmalıdır. Amma biz siyahını sakitcə verib, onlarla sakit diskussiya aparmaq lazımdır. Beynəlxalq təşkilatlarla da hazırda höku-

mətlə sakit diskussiya aparırırlar. Biz hesab edirik ki, mart ayında əfv olacaq".

Əfv Məsələləri Komissiyasının üzvü Əlməmməd Nuriyev əfv prezidentin səlahiyyətinə daxil olan bir hüquq olduğunu dedi: "Əfv hüququnun nə zaman, necə, hansı qaydada kimlərə tətbiq edilməsi ilə bağlı məsələni cənab prezident özü müəyyənləşdirir. Bu zaman xarici müraciətlərin intensivliyi əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Əlbəttə ki, Azərbaycan qanunvericiliyinə görə Əfv Məsələləri Komissiyasının əsasnaməsinə

görə beynəlxalq təşkilatların da ayrı-ayrı şəxslərin əfv olunması ilə bağlı müraciət etmək hüquqları var. Azərbaycanda əfv sərəncamları mütəmadi olaraq verilib. Ümumiyyətlə, müstəqillik əldə edildəndən bu günə qədər 61-dən artıq əfv sərəncamı olub ki, bunun nəticəsində 9 mindən artıq şəxs azadlığa buraxılıb. 2003-cü ildən bu günə qədər Azərbaycan prezidenti hər il orta hesabla 2 əfv sərəncamı imzalayıb. Nəticədə bu günə qədər 30 əfv sərəncamı deməkdir ki, bunun da nəticəsində minlərlə insan azadlığa çıxıb. Ayrı-ayrı hallarda beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən prezidentə ayrı-ayrı şəxslərin azadlığa buraxılması üçün müraciətlər olunub. Ancaq qərar qəbul etmək prezidentin səlahiyyəti təşkilatlarıdır. Biz əfv sərəncamına düşən insanlara diqqət etsək görərik ki, burada ayrı-seçkilik edilməyib. Cəmiyyətdə siyasi aktivliyi olan məhbuslara da münasibətdə əfv tətbiq olunub. Bu gün əfv sərəncamının imzalanmasının müəyyənləşməsinə kimlərsə müzakirə edilməsi əsas rol oynamır. Azərbaycanda məhkumlara münasibətdə vahid yanaşma var. Dövlət cinayət işləmiş şəxsi cəzalandırmaqla yanaşı, ona mərhəmət də tətbiq edir. Dövlət hər zaman cinayət işləmiş şəxslərə əfv olma, azadlığa çıxma imkanını verir".

□ Günel MANAFLI

Türkiyə polisi, xüsusi xidmət orqanları İstanbul "Reina" gecə klubunda terror aktı törətmiş Özbəkistan əsilli Əbdülqadir Maşaripovun izinə düşə bilmirlər. Ə.Maşaripov dekabrın 31-də kluba əli avtomatlı daxil olub, 16-sı xarici olmaqla, 39 nəfərin ölümünə, 69 nəfərin yaralanmasına səbəb olub.

Bundan sonra o, mətbəxə keçərək paltarını dəyişib və binanı rahatca tərk edə bilib. Olaydan sonra panik şəkildə gecə klubunu tərk edən ilk qrupa qoşulan terrorçu hadisədən dərhal sonra hadisə yerinə gələn xüsusi təyinatlı polisə "mətbəxdə girovlar var" deyərək ərazidən uzaqlaşdı.

Türkiyə mətbuatı yazır ki, "Reina" terrorçusu hadisə zamanı əlcəkdən istifadə etdiyi üçün barmaq izi buraxmayıb. Terrorçunun kimliyi hadisə yerində çıxardığı papağındakı saç nümunələrindən təsbit edilib. Yeni il gecəsini qana boyayanın İŞİD-çi olduğu da üzə çıxıb. "Xorasani" kod adlı terrorçu olaydan sonra samanlıqda yerə düşmüş iynəyə dönüb. Türkiyə təhlükəsizlik orqanları günlərdir ki, onun izinə düşə bilmir. Bəs səbəb nədir?

Sabiq xüsusi xidmət zabiti, politoloq Arzu Nağıyevə görə, səbəb bir neçədir: "Həmin terrorçunun hərəkətlərindən, soyuqqanlıqla günahsız insanları qətlə yetirməsi və sonradan atəş tutduğu şəxslərə qoşulub binanı tərk etməsi xüsusi təlim gördüyündən xəbər verir. Bu şəxs sıradan biri deyil, professionaldır. Onun terror aktını əl-

edilir, meyitini belə külə döndərirlər. Məqsəd iz itirməkdir. Belə hallarda əsas missiyanın baş tutmasıdır. Qalan isə texniki məsələdir. Çünki belə missiyaları hazırlayanlar çox yaxşı bilirlər ki, az qala dünyanı silkələyən belə qəddar aksiyalar hüquq-mühafizə orqanlarını ayağa qaldırır, olayı törədənə yerin dibindən olsa da, müəyyən edib tapmaq üçün kompleks əməliyyat-axtarış tədbirlərinə başlanır. Buna görə də missiyanı hə-

ola bilər. Amma əsas məqsəd həm də hakimiyyətdən narazılığın kəskinləşməsinə hesablandığı da göz önündədir".

A.Nağıyev "Reina" terrorçusunun polisin burnunun altından sivişib hadisə yerini tərk edə bilməsinə də diqqət çəkib. Deyib ki, terrorçuda əvvəlcədən olaydan sonra hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarının özlərini necə aparacaqları haqda məlumat olub: "Ola bilsin ki, xüsusi xidmət orqanların-

Son illər Türkiyə hüquq-mühafizə, xüsusi xidmət orqanlarında ən müxtəlif adlar altında aparılan təmizləmələr həm də professionalların, illərlə təcrübə toplamaş xəfiyyətlərin işdən çıxarılması demək idi. "Reina" terrorçusunun bu günə qədər həbs edilməməsində bu amilin rolu varmı? A.Nağıyevə görə, terrorçunun bu gün azadlıqda olmasında bu amilin həlledici rolu danılmazdır: "Həmin "təmizləmələr" Türkiyə xüsusi xidmət orqanlarının işinə neqativ baxımdan təsir edən mənfi bir proses idi. Xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşları illərlə ən müxtəlif hazırlıqlardan keçirilir, təcrübə toplayır. Qəflətən onların hansısa dövlət çevrilişində, siyasi proseslərdə iştirakda suçlanıb işdən çıxarılması bütövlükdə Türkiyə xüsusi xidmət orqanlarının işinə son dərəcə mənfi təsir göstərib. Son hadisə zamanı terrorçunun hadisə yerini tərk edə bilməsi bunu bir daha təsdiqlədi. Peşəkarların yerinə işə götürülənlər peşəkarlaşınca illər ötür".

A.Nağıyev "Reina" terrorçusu ilə 2009-cu ildə Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında baş verən qanlı tərəki törədən Fərda Qədirov arasında paralel də aparıb. Deyib ki, bu iki terror olayında motiv eyni deyil: "ADNA-dakı terrorun törədilməsində düşüncəmürəm ki, hansısa terror təşkilatının rolu olub. Orada maraqlı xüsusi xidmət orqanlarının rolu var idi. "Reina" terrorunda icraçının İŞİD-çi olması məsələni kökdən dəyişir".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

İstanbul terrorçusunun hələ də ələ keçməməsinin səbəbləri

Arzu Nağıyev: "İcraçının özünü aradan götürməklə təşkilatçılara doğru uzanan zənciri qırırlar"

cəklə işləməsi də buna sübutdur. Onu bu qanlı olayı törətməyə göndərmədən illər əvvəldən hazırlayıblar, zombiləşdiriblər. Öldürdüyü günahsız insanların içində özünü sərbəst aparması da bunu sübut edir".

A.Nağıyev deyir ki, "Reina"

terrorçusunun həbs olunması onun artıq həyatda olması ilə əlaqəli ola bilər: "Bəzi terrorçular var ki, onları illərlə hazırlayırlar, qarşılarına missiya qoyub qanlı akt törətməyə yollayırlar. Missiya baş tutdusa, həmin terrorçunun özü məhv

yata keçirənə həyatdan etməklə, meyitini itirməklə hüquq-mühafizə orqanlarının təşkilatçılara çıxışının qarşısını alırlar. İcraçının özünü aradan götürməklə təşkilatçılara doğru uzanan zənciri qırırlar. Bu olayın törədilməsində müxtəlif məqsədlər

da onun, təmsil etdiyi qrupun adamı, adamları var. Terrorçunun ərazidən sakitcə uzaqlaşması, İstanbul küçələrində yoxa çıxması təsadüfi sayıla bilməz. Buna görə də onun izinə düşmək, addımlarını sonacən izləmək mümkün olmayıb".

ANS rəhbərliyi ilə bağlı müəmmacınayət işi yoxdur, amma...

Qənirə Ataşova: "Ölkədən qaçmaq fikrim olsaydı, ABŞ-dan qayıtmazdım"

Lisenziası ləğv edilmiş ANS Müstəqil Yayım və Media Şirkətinin rəhbərliyinin barəsində Baş Prokurorluqda cinayət işi başlanmayıb.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov deyib.

Sultanov qeyd edib ki, şirkətin vəzifəli şəxsləri tərəfindən terrorçuluğun təbliğinə yönələn çağırışlar etmələri və digər faktlarla bağlı Baş Prokurorluqda toplanmış materiallar Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhdə ittiham olunan Fəthullah Gülnin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikasında təhsil müəssisələrində və digər müxtəlif qurumlarda uzun müddət fəaliyyət göstərən "Hizmet hərəkatı"nın təəssübkeşləri tərəfindən dini ayinlərin icrası adı altında vətəndaşların hüquqlarına qəsd, sosial və dini nifrət, düşmənçiliyin salınmasına yönələn hərəkatlər edilməsi və digər faktlara dair Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsində istintaq edilən cinayət işinə əlavə olunub.

Qeyd edək ki, bu barədə məlumatı vəkil Elçin Sadiqov sosial şəbəkədə yazıb. Vəkil

bildirib ki, ANS-lə əməkdaşlıq etmiş jurnalist Qənirə Ataşova 27 oktyabr 2016-cı il tarixdə Bakı şəhərindən İstanbul şəhərinə uçarkən Dövlət Sərhəd Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb və ona ölkədən çıxışına qadağa qoyulduğu bildirilərək geri qaytarılıb.

"Araşdırma zamanı məlum olub ki, ANS Müstəqil Yayım və Media Şirkətinin vəzifəli şəxsləri tərəfindən terrorçuluğun təbliğinə yönələn çağırışlar etmələri və digər faktlara dair ibtidai istintaqı aparılan cinayət işi üzrə Qənirə Ataşovanın "Giriş-çixış və qeydiyyat" İAMAS üzrə sərhəd keçməsinə məhdudiyyət qoyulub.

Qənirə Ataşova ölkədən çıxışına qoyulan məhdudiyyətin götürülməsi ilə bağlı ölkə rəhbərliyinə müraciət edib. Eyni zamanda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsi qarşısında Qənirə Ataşovanın ölkədən çıxışına qoyulan məhdudiyyətin götürülməsi ilə bağlı vəsatət qaldırılıb və məhkəmə nəzarəti qaydasında məhkəməyə şikayət edilib" deyərək, məlumatda bildirilib.

"Yeni Müsavat"a danışan Q.Ataşova bildirdi ki, hazırda

məsələni hüquqi yolla aydınlaşdırmağa çalışır: "Hazırda vəkil bu məsələni hüquqi yolla araşdırır. Qadağadan sonra iki ay müddətində mən qanunun imkanı verdiyi bütün prosedurları keçdim. Bu yolla heç bir cavab ala bilməyəndən sonra məcbur oldum ki, hüquqi prosedurlara baş vuraq. Vəkilin əldə etdiyi bu sənəd ortadadır. İndi görürəm

ki, baş prokurorun müavini Rüstəm Usubov, Respublika Prokurorluğunun mətbuat xidməti və ANS rəhbərliyi fərqli-fərqli fikirlər səsləndirir. Ortada qarışıq situasiya var. Əgər cinayət işi açılmasa, nədən mənim vəkilimə bu sənəd verilib? Buna kimsə aydınlıq gətirməlidir. Belə çıxır ki, mənə verildikən sənəd saxtadır. Əgər saxtadırsa, niyə insanın ta-

leyi ilə oynamağa qalxırlar? Bilirirlər ki, ANS rəhbərliyinin ölkədən çıxışına qadağa yoxdur. Qadağa yoxdursa, o zaman heç bir vəzifəsi olmayan mənim kimi ad bir jurnalistin aeroportda qarşılaşdığı o mənzərə nə idi? Buna bir nəfər aydınlıq gətirməlidir".

Qənirə Ataşova ABŞ-da siyasi sığınacaq almaq şansının olmasına rəğmən ölkəsinə döndüyünü, dövlətə, qanunlara inandığını, lakin baş verənlərdən məyus olduğunu qeyd etdi:

"Mən adətən susmağa üstünlük verməmişəm. Jurnalist olsam da, bir çox məsələləri ictimailəşdirmədən, sakit şəkildə həll etməyə çalışmışam. Ancaq görürəm ki, susduqca, mənim haqqıma girirlər, mənim haqqım əlimdən alınır. Nədən bir vətəndaş olaraq mənim hüquqlarım tapdandırılmazdır? Mən jurnalist olaraq bütün dünya jurnalistlərinin iştirak etdiyi mətbuat konfransında iştirak etmişəm. Dünyanın axtardığı adamın mətbuat konfransına girib ona lazımı sualı yerində verməmişəm. Necə ola bilər ki, buna görə mənim ölkədən çıxmağım yasaqlansın? Əgər mənim ölkədən qaçmaq fikrim olsaydı, mən ABŞ-dan ölkəyə döndərdimmi? Mənə müxtəlif istiqamətlərdən mesajlar gəldi ki, bu bir fürsətdir, ABŞ-dan siyasi sığınacaq al və Azərbaycana qayıtma. Özlünüz bilirsiniz, bəzi insanlar siyasi sığınacaq almaq üçün mitinqlərdə şəkil çəkdirirlər, həmin fotonu əllərinə alıb Amerikaya, Avropaya gedirlər, siyasi sığınacaq istəyirlər. Ancaq mən bundan istifadə etmədim. Ona görə ki, mən özümə inandım, dövlətimə inandım, qanuna inandım. Mən qaçıb gizlənəcək adamlardan deyiləm. Mənim vicdanım var, mən vicdanım qarşısında hesabət verəndə rahat olmalı-

yam ki, mən nə etdim. Mən bir jurnalist olaraq mətbuat konfransında iştirak etmişəm və bunu mərkəzi ofisin razılığı əsasında eləmişəm. Bu gün də mətbuat konfransına olsaydı, bu gün də mənə belə bir tapşırıq verilseydi, mən yenə də orada iştirak edərdim. Çünki mən jurnalistəm. Cinayət işi varsa, niyə məni həbs eləmir? Həbs eləsinlər, mən də bilim ki, terrorçuluğun təbliği ilə məşğul olmuşam".

Jurnalist onu da bildirdi ki, ölkədən çıxışının qadağan olunması səbəbindən xaricdən ona gələn iş təklifini də itirməli olub: "Mənim burada iş imkanların məhdud olduğundan Türkiyə rəsmiləri tərəfindən işə dəvət olundum. Əgər mən təhlükəli insan idimsə, nə üçün Türkiyə tərəfi məni işə dəvət edirdi? Mən orada jurnalistika və diaspora fəaliyyəti ilə məşğul olmalı idim. Onlar istəyirdilər ki, mən orada Azərbaycan, Türkiyə və ABŞ arasında diaspora fəaliyyətində aktiv olum, jurnalist olaraq bu sahə üzrə ixtisaslaşım. Çünki onlar görürdülər ki, mən bu sahədə aktivəm. Mən Amerikada olduğum zaman Türkiyə diasporası ilə çox sıx işləyirdim. Bu istiqamət üzrə işə çağırıldım. Ölkədən isə mənim çıxışına qadağa qoydular. Əgər mən Türkiyə hökuməti üçün təhlükəli idimsə, onlar məni niyə işə çağırırlar?"

ANS-in ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə müşaviri Mais Məmmədov da "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, yayılmış məlumatlar doğru deyil. Mirşahin Ağayev də məsələ ilə bağlı modern.az-a danışdı: "ANS-lə bağlı yayılan informasiyalarda yanlışlıq var. Bu barədə Baş Prokurorluğa məlumat verməmişik".

□ Nərgiz LİFTİYEV

Qara kağız

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Hüseyn Məmmədov adlı bir sosial şəbəkə dostumuz Kazbek dağna çıxmaq üçün gedib Gürüstana, orda hansısa ucqar dərədə kənd evində qalmaq istəyiblər, evin yiyəsindən soruşublar ki, sizdə odun sobası varmı. Ev yiyəsi deyib yoxdur. Bunlar "biz o zaman bu evdə qalası olmadıq" deyib sağollaşmaq istərkən ev yiyəsi soruşub odun sobası axı sizin nəyinizə lazımdır. (Doğrusu, bu yerinə qədər mənim ağıma ancaq romantik mənzərələr gəlmişdi. Fikirləşdim yaqın dostlarımız sobanın közündə kartof basdırmaq, üstündə çörək qızartmaq tipində qış mənzərələri qurmaq istəyiblər). Ancaq dostlarımızın dərdi lirika yox, elə sadəcə qızınmaq imiş. Bu məqsədlə sobanı soruşublar. Ev yiyəsi gürcünü gülmək tutub, deyib rəhmətliyin uşağı, odun sobası nədir, ev qaz kombisi ilə qızır, gəlin rahatlıqla yaşayın.

Bax, həmin gürcünün dağ kəndindəki evinə kombi yandırmaq üçün qazı Azərbaycan verir. Azərbaycanın özündə isə nəinki dağ kəndlərində, heç Bakının özündə camaat kombini işlədə bilmir. Qazın təzyiqinin aşağı olmasından şikayətləri enerjiyə çevirmək olsa, bəlkə bütün Qafqazı isitməyimiz mümkündür.

Niyə belədir? Bu dövlət bizim üçün, azərbaycanlılar üçün deyilmi? Düənə başqa bir fakt oxudum. Xırda detallar, ancaq mənzərəni yetərinə dəqiq göstərir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası faktiki tam olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşir, yeni xalqın pulu, vergiləri ilə çalışır. (Bu vəsait dünya standartından çox aşağıdır - hələ bunu qırağa qoyaq. Hər halda, alimlər bu hallarından razıdırlar). AMEA-nın hansısa elmi kəşflərdən gələn pullar, iqtisadiyyatda tətbiqini tapmış ixtiralarından-zadından pul qazandığını eşitməmişik. Varsa da, dövlət büdcəsindən alınan vəsaitin yanında qəpik-quruşdur. Ancaq düənə baxıram ki, AMEA kitabxanasının xalqın istifadəsi üçün qiymətini illik 100 manat müəyyən ediblər. Kim AMEA işçisi deyilsə, o kitabxanaya girib nəyə baxmağa ildə 100 manat verməlidir. Keçən ilə qədər bu qiymət 5 manat imiş. 20 dəfə qiyməti qaldırıblar.

Mən hələ "orda nə araşdırmaq olar", "illik 100 manata dəyərimi" - bu tip sualları bir qırağa qoyuram. Ancaq o kitabxana elə mənim, sənin, bizim pulumuzla - dövlət büdcəsi hesabına açılıbsa, dövlətə məxsusdursa, mən bunun biliyindən yararlanmağa niyə bu qədər çox pul ödəməliyəm? Elə bil pul verib kitablar alırsan, sonra həmin kitablara baxmaq üçün də pul verirsən. Bu nə əcaib durumdur? Sanki dedəsindən qalma kitabxanadır, hər kəs istədiyi qiyməti yapıdır. Millətə, onun kasıb və elm axtaran övladlarına şərait yaratmaq əvəzinə badalaq vurur, maneçilik törədirlər.

Hələ mən onu demirəm ki, indiyə qədər AMEA kitabxanasının bir çox resursları (müəlliflik hüququnun müddəti keçənlər, dövlətin puluyla yazılan kitablar və sairə) internetdə, açıq, pulsuz istifadəyə qoyulmalı idi. Başqa dillərdə yüzrlərlə belə resurs var, bizdə biri də yoxdur. Niyə axı?

Yanvar ayının ilk ongunlüyü elektrikdən istifadəyə görə qəbzləri almış vətəndaşların şok keçirməsi ilə də yadda qaldı. "Bu qərar azsaylı adamlara toxunacaq, villa sahibləri çox pul ödəyəcək" tipli demaqoqiyaaların yalan olması əyani göründü. Keçən il ikirəqəmli ödəmə qəbzləri alan zəhmətkeşlərimiz indi üçrəqəmli qəbzlər almağa başlayıblar. Tarif Şurasının qiymət artımına qədər 70 manat ödəyən adam indi 180 manatlıq çəklə donub qalıb. "Bizim Cəbiş müəllim" filmində bir səhnə yadıma düşür. Eynilə indi işiq qəbzləri alan zəhmətkeşlərimizin durumunun təsviridir. Orda poçtalyon bir qadına cəbhədən ərinin ölüm xəbərini - "qara kağız"ı götürür, qadın isə təkidlə bu kağızın ona yox, başqasına gəldiyini deyir, Cəbiş müəllimi də özünə şahid tutmağa çalışır: "Ay qardaş, sən də bax, vallah bu məktub mənə deyil!" Qucağındakı uşaq da durumu dramatikləşdirmək üçün dayanmadan ağlayır. Poçtalyon isə qara gün eynəyi ilə lap indiki cangüdənlərə bənzəyir.

İşiq idarəsinin "qara kağızını" alan zəhmətkeşlərimiz indi qorxu içində o biri "qara kağızlar" - qazın, suyun, manatın xəbərlərini gözləyirlər. Belə qaraxəbər hökumət zəhmətkeşlərimizin nəyinə lazımdır, məlum deyil. Bəlkə də ümid edirlər ki, "qara xəbər" kağızlarının axırında "Reyxstaqa bayraq sancılacaq".

"Rus NATO"su ətrafında düşmən ısrarının pərdəarxası

Ermenistan dekabrın 26-da sərhəddə diversiyamı dəf edərəkən həlak olan azərbaycanlı əsgərin cəsədini hələ də qaytarmayıb. Bununla beynəlxalq humanitar prinsiplərə və öhdəliklərə növbəti dəfə tüpürən, meyitlə düşmənçilik aparan, ümumiyyətlə, beynəlxalq normalara məhəl qoymayan işğalçı ölkə bir daha öz mahiyyətini ortaya qoymuş oldu. Əfsus ki, Minsk Qrupunun həmsədrləri də məsələyə laqeyd və susqun münasibət göstərmişdirlər.

Azərbaycan məhz belə bir əxlaqsız düşmən və qərəzli vasitəçilərlə üz-üzədir. Əslində təəccüblü də deyil. Çünki Ermənistanda 20 ildir hakimiyyətdə terrorçu-quldur ünsürlər, Xocalı hərbi caniləridir. Onlardan insana, cəsədə başqa münasibət gözləmək yanlış olardı. Necə ki, eyni rəzaləti vaxtilə Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimova qarşı eləmişdirlər. Demək, düşmən tərəf son insidentdə görə də qəzəbli və məyusdur. Odur ki, heç olmasa, bu yolla öz hərbi uğursuzluğunu kompensasiya etmək, eyni zamanda ictimai rəyi sakitləşdirməyə çalışır.

Bunlar öz yerində, insidentə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT - ona "Rus NATO"su da deyilir) birinci və hələ ki sonuncu baş katibi Nikolay Boryduyanın məlum reaksiyası da maraqlı oldu. Boryduya ad çəkməyə də, dolayısıyla və haqsız şəkildə Azərbaycanı qınadı, üstəlik, "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ifadəsini işlətdi. Ancaq daha maraqlısı odur ki, cəmi bir gün sonra qurumun həm mətbuat xidməti, həm də Rusiya XİN-i onu təkzib elədi, daha bir gün sonra isə Boryduya vəzifəsindən getdi. Onu indi müavini əvəz edir.

Beləliklə, ermənilərin sevinci uzun çəkmədi və pərt oldular. Bunu özləri də etiraf edirlər. Məsələn, erməni analitik Akop Badalyan bu xüsusda yazır: "Eyforiya heç qətən çox sürmədi. İki gün sonra belə bir informasiya yayıldı ki, KTMT baş katibi postunda Nikolay Boryduyanı müavini Valeri Semerikov əvəz edəcək. "DQR" ifadəsi ilə bağlı isə Rusiya XİN bəyanatla çıxış elədi və bildirdi ki, Dağlıq Qarabağ probleminə dair KTMT üzvü olan dövlətlərin mövqeyi qurumun oktyabr 2016-cı il İrəvan bəyanatında əksini tapıb. Həmin bəyanatda isə təbii ki, "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ifadəsi yoxdur. Rusiyanın reaksiyası təəccüb doğurmadı - nəzərə alsaq ki, KTMT-nin üzv ölkələri hərbi-siyasi planda qurumun üzvü olmayan Azərbaycana daha çox bağlıdır,

İrəvandan Kremlə qarşı de-marş -

İşğalçının anti-Azərbaycan planı fiaskoda

Ermənistan nümayəndəsinin quruma baş katib gətirilməsi gündəmdən çıxır; Azərbaycan əsgərinin cəsədi ilə prinsip aparan marionet ölkə adekvat münasibətlə üz-üzə; **erməni analitik: "Eyforiya dövrü bitdi..."**

nəinki Ermənistana. Beləcə, eyforiyanı frustrasiya əvəzlədi - Boryduya nəinki KTMT-də dəstəklənmədi, üstəlik, vəzifəsini itirdi.

Bu yerdə yada salaq ki, N. Boryduyanın baş katib kimi səlahiyyətləri 2015-ci ilin sonunda bitib. Lakin Ermənistanın nümayəndəsinin baş katibliyə gəlməsinə birmənalı münasibət olmaması və Azərbaycanın mümkün narazı reaksiyası üzündən təyinat üç dəfə (ötən ilin apreli, oktyabrı və dekabrı) təxirə salınıb. Növbəti dəfə məsələ bu ilin aprelindeki sammitə kimi ertələnib.

Baş katibliyin İrəvan üçün nə dərəcədə önəmli olduğunu isə Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini Şavarş Koçeryanın açıqlamasından açıq görmək olardı. Hələ noyabr ayında o etiraf eləmişdi ki, "baş katibliyə Ermənistan nümayəndəsinin təsdiqi məsələsində konsensus yoxdur, ancaq Ermənistan qurumun dekabr Sankt-Peterburq sammitində öz namizədində ısrar edəcək". Yeni faktiki, Kremlə qarşı demarş məsələsi.

Artıq bellidir ki, Peterburq toplantısında da İrəvan deyən olmayıb. Az sonra Semerikovun Boryduyanı əvəzləməsi ehtimal olmağa əsas verir ki, ikinci baş katib də yaqın ki, elə o - rus olacaq.

Bəs Ermənistanın ısrar elədiyi bu post nəyinə lazımdır, əgər onsuz da işğalçı ölkənin təkə hərbi infrastrukturunu, hava məkanı deyil, iqtisadi

sferası da faktiki, Moskvanın nəzarətindədirsə?

Əlbəttə ki, ilk növbədə özünüdəbliyi və Azərbaycana qarşı əlavə təsir rıçağı əldə etmək üçün. Məsələ ondadır ki, baş katib qurumun toplantıları arası dövrdə onun mövqeyini ifadə edən əsas və mühüm fiqurdur və nə qədər deyilsə də ki, burada qərarlar kollegial qəbul edilir, baş katibin əlahiddə fikir bildirmək hüququ da var. Necə ki, bu hüquqdan istifadə edən N.Boryduya gethagetmə Azərbaycana pislik elədi - hərçənd iki gün sonra vəzifəsini də itirdi. Yeni baş katib erməni olsa belə, ağzına gələni danışa bilməz. Əgər Borydujaya yerini göstərsə, erməniyə də göstərilər. Hərçənd fürsət tapıb suyu bulan-dıra bilər.

Ehtimal ki, Kreml həm də bu kimi insidentlərin daha çox ola biləcəyi və Bakı ilə əlavə baş ağrısı yaşanmaması naminə, üstəlik, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Belarusun mövqeyini bildiyi üçün erməni generalın "Rus NATO-su"na baş katib gətirilməsini istəmir. Bu, həmçinin Qarabağ danışıqlarında Rusiyanın onsuz da şübhə altında olan neytral vasitəçilik imicinə əlavə zərbə olardı.

Bununla bağlı erməni şərhçi Akopyan daha sonra yazır: "Boryduyanı müavinin əvəzləməsindən aydın oldu ki, nəinki Ermənistan nümayəndəsinin baş katib olması mənasız, bütövlükdə rotasiya qaydasının məqsəduyğunlu-

ğu artıq sual altındadır. Dərhal da xəbər yayıldı ki, yanvarın 1-dən Boryduyanı onu müavini əvəz edəcək, hərçənd onun səlahiyyətlərinin 2017-ci il aprelin 1-dək uzada da bilirdilər. Ayrı sözlə, tamamilə mümkündür ki, onun kənarlaşdırılmasına "Dağlıq Qarabağ Respublikası" ifadəsini işlətməsi səbəb ola bilərdi. Beləliklə, konkret halda Boryduya da Ermənistan kimi qurbandır. Növbəti dəfə aydın olur ki, KTMT-nin Ermənistanın təhlükəsizliyinə heç bir dəxli yoxdur".

Əslində də belədir. Rusiya baş katiblik məsələsinə həssas yanaşmaqla, onu erməniyə həvalə etməməklə faktiki surətdə Azərbaycanla münasibətlərə verdiyi önəmli nümayiş etdirir və bu - doğrudur. Odur ki, apreldə yeni baş katib qismində erməninin deyil, məhz elə Semerikovun təsdiqlənəcəyini proqnoz etmək olar. Bununla Ermənistanın postsovet məkanında ciddi söz sahibi və etibarlı tərəfdaş olmadığı bir daha ortaya qoyulmuş olacaq.

Azərbaycan əsgərinin cəsədi ilə prinsip aparan bir marionet ölkəyə ayrı münasibət mümkün də deyil - o ki ola, onun nümayəndəsinə KTMT baş katibliyi həvalə edilə. Bunun bədelənin nə ola biləcəyini kim bilməyə de, Bakı və Ankara ilə münasibətlərə strateji dəyər verən Moskva, hər halda, çox yaxşı bilir.

□ Siyasət şöbəsi

Türkiyə parlamenti konstitusiyaya dəyişikliyi müzakirəyə çıxarır

2 həftə ərzində millət vəkilləri 18 maddəni bir-bir və paket şəkildə müzakirəyə çıxararaq qəbul etməlidirlər

Türkiyədə konstitusiyaya dəyişikliyi paketi parlamentin müzakirəsinə çıxarılır. Prezident üsul-idarəsinə keçidi nəzərdə tutan dəyişiklik layihəsi iki mərhələdən keçəcək. Türkiyə mediasının məlumatına görə, birinci mərhələdə ümumi dəyişiklik təklifi müzakirəyə çıxarılacaq. Bütün partiyalar bir-bir söz alacaq, daha sonra isə təklif olunan dəyişiklik maddələri müzakirəyə çıxarılacaq. Hər bir maddə ayrılıqda müzakirə olunub səsə qoyulacaq.

Dəyişikliklərin keçməsi üçün parlamentdə üstün çoxluğun, yəni 330 millət vəkili səsini alması lazım gələcək. Bütün maddələr səsə qoyulduqdan sonra qəbul olunan yekun mətnin səsverməsi keçiriləcək. İkinci mərhələdə isə deputatlar təklif olunan maddələrə düzəlişləri müzakirə edəcəklər. Hər hansı düzəliş təklifi olunmayan maddələr isə birbaşa səsverməyə çıxarılacaq. Hər bir maddə üçün ayrılıqda səsvermə keçiriləcək. Eyni zamanda ikinci turda 330 səs almayan maddənin referendumla salınması mümkün olmayacaq.

18 maddədən ibarət konstitusiyaya dəyişikliyi paketində əsas maddə təbii ki, "güclü prezident" sistemidir. Yeni dəyişikliyə əsasən baş nazir postu ləğv olunur, icra hakimiyyətinin başçısı prezident olur. Prezident partiya sədri ola bilər, eyni zamanda parlamenti buraxmaq səlahiyyətləri əldə edə bilər. Ancaq bu zaman yeni prezident seçkiləri də keçiriləcək. Müzakirələrin aparılması üçün son tarix yanvarın 23-dür.

Qeyd edək ki, konstitusiyaya dəyişikliklərinin qəbul olunması üçün 330 deputatın səsi lazımdır. Hazırda AKP-nin 316 səsi var və dəyişikliklərin Məclisdən keçməsi üçün daha 14 millət vekili səsinə ehtiyac var. Bundan başqa, parlamentin spikeri İsmayıl Kahramanın xəstəxanaya yerləşdirilməsi və onu başqa bir AKP-dən olan sədr müavininin əvəzləməsi hakim partiyanın daha bir səs itirməsi anlamına gəlir ki, nəticədə 14 deyil, 15 səsə ehtiyac yaranmış olur.

CHP, HDP ilə vəziyyət bəlli olduğu üçün indi nəzərlər MHP-dədir. Məlum olduğu kimi, MHP sədri Dövlət Baxçalı bəyan edib ki, konstitusiyaya dəyişikliklərini dəstəkləyir. Ancaq bu məsələdə MHP daxilində dərin fikir ayrılığı var. Hətta partiyanın sədr müavini, ölküçülərin lideri, millət vekili Atilla Kaya vəzifəsindən istefa verib. İndi bir çoxları sual edirlər ki, MHP-dən lazım olan 15 səs AKP-yə və ya belə desək, konstitusiyaya dəyişikliyinə veriləcəkmi? Maraqlıdır ki, sonuncu dəfə partiyanın parlament qrupu toplantısında çıxış edən MHP sədri Baxçalı AKP-yə partiyanın deyil, yalnız özünün səs verəcəyini deyib. Əgər parlamentdən keçərsə, çoxlarına görə referendumda xalqın böyük əksəriyyəti dəyişiklikləri dəstəkləyəcək. Bunun əsas səbəbi isə prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan'dır. Çünki Ərdoğan Türkiyə siyasətində meydanların bir nömrəli qalibidir. Hətta kütləvi mitinqlər olmasa belə, prezidentin açıqlaşdığı çıxışlarla ictimai rəyi referendumda dəstəyə yönəldəcəyi güman olunur.

Beləliklə, qarşıda 2 həftə gərgin müzakirələr və mübahisələr dönməsi başlayır. Yəqin ki, müxalifət hər maddə ilə bağlı hakimiyyətlə mübarizə aparacaq, hətta deputatlar arasında əlbəyaxa davaların olması mümkündür. Böyük ehtimalla konstitusiyaya dəyişikliyi parlamentdən keçəcək. Referendum haqqında isə prezident Ərdoğanın AKP rəhbərliyinə "siz parlamentdən keçirin, meydanlarda xalqın dəstəyini mən alaram" dediyi bildirilir.

□ KƏNAN

Amerikanın yeni prezidenti Donald Trampın qalib gəlməsində Rusiyanın rolunun olması ilə bağlı iddialar gündəmdən düşür. Seçkilərin üstündən iki ay ötür, artıq Ağ Evin yeni sahibinin inauqurasiya mərasimi yaxınlaşır, lakin onun qalibiyyətində Kreml izni axtaranların sayı durmadan artır.

Görünən odur ki, Trampın prezidentlik müddətinin sonuna qədər bu iddialar daim səslənəcək. Təsadüfi deyil ki, rəsmi Vaşinqtonun Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi, Federal Tədqiqatlar Bürosu və ABŞ Milli Təhlükəsizlik Agentliyinin məruzəsi yayılıb və orada bildirilir ki, rəsmi Moskva ABŞ-da keçirilmiş seçkilərdə Demokrat Partiyasının namizədi Hillari Klintonla mane olmağa çalışıb. Amerikanın üç əsas qurumunun belə bir məruzə ilə çıxış etməsi çox ciddi mətləblərdən xəbər verir.

Politoloq Şahin Cəfəri öz facebook səhifəsində bu məsələ ilə bağlı geniş şərh yazaraq, Trampın Rusiyanın Amerikaya kiberhücum təşkil etdiyini etiraf etdiyini qeyd edib: "ABŞ dövlət strukturları (istəyən bunu "dərindən dövlət" kimi də qəbul edə bilər) yaxşı işlədilər. Trampın "obrabotka"sı və taxt-taca hazırlanması prosesi başa çatmaq üzrədir. Rusiyanın kiberhücumları ilə bağlı mövzuya dünənə qədər qeyri-ciddi yanaşan, kəşfiyyatın işindən şübhələrinə dilə gətirən Tramp kəşfiyyat strukturları rəhbərlərinin ona verdiyi brifinqdən sonra fikrini dəyişərək "əla görüş idi, çoxlu məxfi məlumatlar aldım, bu adamlar mənim çox xoşuma gəldi" deyib və Rusiyanın ABŞ-a qarşı kiberhücum həyata keçirdiyini etiraf edib. Əlbəttə ki, bunun seçkinin nəticələrinə hər hansı təsiri olmadığını xüsusi qeyd edərək, demokratları günahlandırmaqla..."

Beləliklə, Tramp hələ prezident kreslosuna oturmamış öz ajandasındakı Rusiya ilə bağlı bölümlərə ən azı sual işarəsi qoymağa məcbur olub. Artıq Obamanın tətbiq etdiyi sanksiyaların ləğvi siyasi baxımdan xeyli çətinləşib, hətta yeni sanksiyaların tətbiqi qaçılmaz hala gəlib. İndi Konqresdə Moskva əleyhinə "soyuq müharibə" dövründəkindən heç də zəif olmayan aqressiv atmosfer hökm sürür. Senat və Nümayəndələr Palatasında Rusiyaya qarşı yeni və daha sərt sanksiyaların tətbiqinə hazırlıq başlayıb. Bu məsələdə hər iki partiya arasında həmrəylik var, hətta respublikaçıların nüfuzlu simaları bu işə öncülük edir. Sanksiya qərarının üçdə iki səs çoxluğu ilə qəbul edilməsi ehtimalı yüksəkdir, bu halda prezidentin veto hüququ ol-

mayacaq. Qanunvericilik əsasında tətbiq edilən sanksiyaların icra hakimiyyətinin sanksiyalarından əsas fərqi odur ki, bunlar adətən uzunmüddətli olur və Konqresin öz qanunlarını ləğv etməsi nadir rast gəlinən hadisədir. Bu arada, Senatdakı ixtiyarlar Putinin dostu kimi ad çıxarmış dövlət katibi

gündəmdən düşməyəcəyini düşünür: "Əlbəttə ki, Donald Trampın Rusiya xakerlərinin sayı nəticəsində prezident seçilməsi iddiası illər uzunluğunda Ağ Evin yeni sahibini qarabara izləyəcək. Çünki belə rəy var ki, Rusiya hakimiyyəti tərəfindən idarə olunan hakerlər Demokratlar Partiyası-

onunla birgə beynəlxalq terrorçulara qarşı mübarizə aparacağını deyirdi. Amerika kəşfiyyatının rusiyalı hakerlərin müdaxiləsini təsdiq edən faktları Tramp-Putin dostluğunu çətinləşdirir. Çünki bu məlumatların yayılmasından sonra nəinki demokratlar, Trampın partiyadaşları res-

Trampdan şok etiraf - yeni prezident qələbəsində Putinin əlinin olduğunu təsdiqlədi

Ekspertlərə görə, bu fakt onun prezidentliyinə həmişə kölgə salacaq

vəzifəsinə namizəd Tillersonla da iş aparır. Tillerson senatorlarla söhbətində Putini xulisan adlandırıb və onun yalnız gücdən anladığını, onunla güc mövqeyindən danışmaq lazım olduğunu bildirib".

Lakin politoloqa görə, bütün bunlar heç də o demək deyil ki, ABŞ və Rusiya arasında dialoq, əməkdaşlıq olmayacaq: "Suriya probleminin həllində və beynəlxalq terrorçuluqla mübarizə sahəsində dialoq, hətta anlaşma tam gözəniləndir. Lakin Putinin bu əməkdaşlıqdan umduqları (sanksiyaların ləğvi, NATO-nun Varşava sammitinin qərarlarının ləğvi, ABŞ-ın Avropaya, Rusiya sərhədlərinə hərbi kontingent göndərməkdən vaz keçməsi, ABŞ-ın global raket hücumundan müdafiə sistemi yaratmaqdan (Avropa komponenti başda olmaqla) vaz keçməsi, ABŞ-ın Ukrayna və Gürcüstana dəstəkdən imtina etməsi və nüfuz dairələrinin bölüşdürülməsinə razılışması) çətin ki, reallaşsın".

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu uzun illər bu məsələnin

nin, o cümlədən prezidentliyə namizəd Hillari Klintonun yazışmalarını yaymasaydı, Tramp bəlkə də prezident seçilməzdi. Doğrusu, indiki halda bu iddianı nə təsdiq, nə də təkzib etmək mümkündür. Ancaq bütün hallarda bu iddia Trampın prezidentliyinə kölgə saldı. Tramp özünü də etiraf etmək məcburiyyətində qaldı ki, rusiyalı hakerlər ABŞ-ın gizli yazışmalarını faş ediblər. Demək, həqiqətən Amerika kəşfiyyatının əlində o dərəcədə tutarlı faktlar olub ki, onlarla tanış olan Tramp belə Rusiyanın müdaxiləsini etiraf etmək məcburiyyətində qalıb. Həqiqətən buna qədər Tramp deyirdi ki, gizli yazışmaları evdə oturan adi azyaşlı haker də açar bilər. Bunun belə olmadığı aydınlaşdı. O da aydın oldu ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin sanksiyası olmadan rusiyalı hakerlər bu cür riskli əməliyyata baş vurmazdılar. Rusiyalı hakerlərin Amerika prezident seçkisinə müdaxiləsi Trampı çətin vəziyyətə salır. Çünki Tramp seçkiqabağı çıxışlarında Putinlə dostlaşmağa çalışacağını və

publikaçılar belə, Ağ Evdən Rusiya ilə yumşalma siyasətinin əleyhinə çıxacaqlar. Putin növbəti dəfə qırmızı çizgiləri aşdı. Putinin Gürcüstan və Ukrayna parçalaması azmış kimi, Kreml sahibi indi də Amerikanın daxili işlərinə qarşır. Heç soyuq müharibə illərində Rusiyadan qat-qat güclü olan SSRİ belə Amerikanın bu cür daxili işlərinə qarşımağa risk etmirdi. Məna elə gəlir ki, Amerika kəşfiyyatı gələcəkdə Putinin bu hərəkətini cavabsız qoymayacaq. Amerika kəşfiyyatı da Rusiyada müəyyən prosesləri sürətləndirməyə çalışacaq. Bu isə öz növbəsində Rusiyanın bütövlüyünə və sabitliyinə təhlükə yarada bilər. Putin yaxın və uzaq ərazilərə müdaxilələrinə rəğmən, Amerikanın superdövlət statusunu azalda bilməyəcək. Amerikanın dünya üzrə hərbi bazalarının sayı yüzlərdədir, müxtəlif ittifaqlarda yer alır. Doğrudur, Amerikanın Avrasiya siyasətindən narazı qalanların sayı çoxdur, ancaq elə həmin ölkələr Amerikanın gücü ilə hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər".

□ Cavansir ABBASLI

Son illərdə dünya, belə demək mümkünsə, qana çalxalanır. Siyasi proseslərin fonunda dövlətlərarası qarşıdurmaların baş verməsi, bir çox ölkələr arasında müharibələrin yaşanması, terrorların tüğyan etməsi ilə bağlı mövqələrdə ikitərəfli yaranıb.

Bir qisim hesab edir ki, artıq üçüncü dünya müharibəsi başlayıb. Digərləri isə dünya müharibəsinin tamam başqa anlayış olduğunu düşünür və hazırda gedən proseslərin belə qələmə verilməsinə qarşı çıxırlar.

Hər iki mövqə tərəfdarlarının da arqumentləri kifayət qədər reallığa söykənir. Birincilər Amerika və Rusiya kimi iki dünya gücünün əksər regionlarda nüfuz qazanmaq üçün qarşı-qarşıya durduqlarını, bəzi ölkələrdəki müharibələrin bu iki qütb tərəfindən təşkil olunduğunu iddia edərək, üçüncü dünya müharibəsinin başladığını deyirlər. İkincilər dünya müharibəsi olduğunu inkar etsələr də, "soyuq müharibə"ni inkar etmirlər.

Həmçinin üçüncü mövqedə olanlar da var. Onlar əvvəlki iki mövqeyi tamam inkar edir, amma proseslərin bu şəkildə davamının sonunda III dünya müharibəsi ilə nəticələnməyini istisna etmirlər.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, dünya müharibəsi bütün fərqli prosesləri özündə ehtiva edir: "Allah ələməsin ki, III dünya müharibəsinin başlamasının şahidi olaq. Çünki bu müharibə nə birinci, nə də ikinci dünya müharibələrinə bənzəyən proseslərlə müşahidə olunacaq. Əgər bütün gücü ilə bu proseslər işə düşsək, o zaman yer kürəsinin

məhvi ilə nəticələnməkdir. İndi gedən prosesləri "soyuq müharibə"yə də uyğunlaşdırmaq olmur. Çünki ikinci dünya müharibəsindən sonra sosializm dünyası ilə klassik kapitalist, yəni Qərb dünyası arasında ciddi qarşıdurma yaranmışdı. Bu qarşıdurma özündə həm nüfuz dairələri uğrunda mübarizəni, həm də sürətlə silahlanmanı ehtiva edirdi. İki dünya arasında dəmir bir pərdə var idi. Bu dəmir pərdə ilə qarışıqlıq əlaqələr, həttə ticarət əlaqələri belə minimuma endirilmişdi. Bu fonda kəskin ideoloji mübarizə gedirdi. Bu mübarizədə kommunist ideologiyası ilə postkapitalist ideologiyası bir-biriləri ilə çarpışdı. Kommunistlər öz ideologiyalarını üçüncü ölkələrə də, yəni Latin Amerikasına kimi ölkələrə yaymağa çalışırdı. Postkapitalistlər isə sənaye məhsulları və kütləvi mədəniyyət vasitəsilə öz ideyalarını dünyaya yaymağa çalışırdılar. Sənayenin inkişafına görə Qərb dünyası sosialist ölkələrini xeyli qabaqlayırdı. Sürətlə silahlanmada da Qərb özündən xeyli zəif olan sosialist ölkələrini ötdü. Eyni zamanda bu tipli ölkələr ciddi iqtisadi və siyasi böhranla üzləşdilər. Nəticədə SSRİ kimi bir imperiya çökdü və onun xarabalıqları üzərində 15 müstəqil dövlət yarandı. "Soyuq müharibə" dediyim tərzdə cərəyan etdi və Qərb dünyasının qələbəsi ilə başa

Dünyada baş verənlər III

dünya müharibəsidir, yoxsa...

Qabil Hüseynli: "...Meydanda yalnız şərtlər var"

çatdı. İndi baş verən proseslər isə "soyuq müharibə" dönməsinin ilk illərini xatırladır. Bu müharibə bütün atributları ilə hələ oturmamışdır. Amma onun ilk elementləri, məsələn, sürətlə silahlanma elementləri artıq işə düşüb. Başqa ölkələrin ərazilərinə təcavüz xarakterli lokal cəhdlər olur. Bu cəhdlər də hələ ki birtərəfli xarakter daşıyır və bu daha çox Rusiyadan doğur. İndi baş verən proseslər ilhaq edilmiş ərazilərə, bəzi ölkələrə

təcavüzə gətirib çıxarsa da, amma "soyuq müharibə"nin bütün atributları hələ bərqərar olmayıb. Ölkələr arasında ciddi siyasi, hərbi qarşıdurmalar yoxdur. Bu səbəbdən "dünya soyuq müharibə dövrünə qədəm qoyur" kimi kəlməni ehtiyatla işlətmək lazımdır".

Politoloq III dünya müharibəsinin başlanması fikirləri ilə qətiyyətlə razı deyil: "Bu müharibənin başlaması üçün meydanda yalnız şərtlər var. Sürətlə silahlanma, Rusiyanın Qərb, NATO ölkələrinə qarşı əzələ nümayişi ortadadır; Ukraynaya hücum və bu dövlətin ərazilərinin bir hissəsinin ilhaq edilməsi var, Baltikyanı ölkələrə yumruq silklənməsi yenə də davam edir. Putinin Rusiyada bərqərar etdiyi sistem iqtisadi cəhətdən möhkəm olmasa da, hərbi cəhətdən təhdidə qüdrətinə malikdir və dünyanı çalxalaya bilər. Amma güman edirəm ki, nə Putin iqtisadiyyatı, nə də onun hərbi sənaye kompleksi,

hərbi gücü Qərblə, xüsusilə NATO ilə irimiqyaslı müharibə aparacaq iqtidarda deyil. Əgər belə bir müharibəni Rusiya qızırsarsa, onun üçün proses çox ağırlı nəticələrlə müşahidə oluna bilər. Qərbin Rusiyani məğlub etmək, iqtisadiyyatını çökdürmək prosesi o qədər də vaxt aparmaz, şimal qonşumuzu bu yaşmada meydandan silib atar. Ona görə üçüncü dünya müharibəsinin olacağına elə də qətiyyətlə yanaşmıram. Kremlin nüvə silahına malik olması belə Qərb ölkələri üçün yüz faizli təhdid yarada bilməz. Hazırda ciddi informasiya müharibəsi gedir. Bu müharibədə bizim media daha çox rus mediasının təsiri altında olduğundan belə fikir yaratmağa çalışırlar ki, Rusiya sürətlə dünyanı təhdid edir, Qərb öz qınına çəkilib, Amerikada yeni prezidentin gəlişi geriləmələrə səbəb olacaq və s. Bu məsələlər gerçəklik deyil. Bir müddətdən sonra Rusiyaya qarşı sanksiyaların və digər

proseslərin yeni dalğasının şahidi olacağıq. Rusiyanın təsir dairəsinə alınması və bu ölkədə rejim böhranının başladılması prosesinə start verilə bilər. Bu da Putin hakimiyyətini siyasi səhnədən tamam silə bilər. Doğrudur, rusların 70-80%-nin Putinə rəğbətli var. Bu məhəbbətin sonunda Putin iqtidarının çöküşü və Rusiyanın bir neçə dövlətə parçalanması prosesi də baş verə bilər. I və II dünya müharibələrinə diqqət yetirsək, iki blokun yarandığının və bu blokların bir-biri ilə müharibə apardığının şahidi oluruq. İndi isə dünyada belə bir blok yoxdur. Rusiyanın məntiqə sığmayan hərəkətləri hələ ki dünya tərəfindən zəif təpki ilə qarşılanır. Bu təpkiyə ciddi cavab olmadığından Kremlin öz hərəkətlərini daha da artırır. Dünyada qüvvələr nisbəti o qədər fərqlidir ki, bu, yeni dünya müharibəsinin başlanmasına imkan verməyəcək".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Bakı-Tiflis-Qars xətti bu il açılacaq...

Ekspertlərin fikrincə, əsas problem Azərbaycanın bu yolun tikintisində çox gecikməsidir

Ötən ilin sonunda Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısının Gürcüstan hissəsində sınaqlar keçirilib. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin bildirdiyi ki, Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısının Gürcüstan hissəsində işlər tamamlanmaq üzrədir. Bu məqsədlə artıq bəzi sınaqların keçirilməsinə başlanıb. Bağlantının Gürcüstan hissəsində Türkiyə sərhədinə kimi dizel ilə işləyən lokomotivlərin bir neçə dəfə sınağı keçirilib. Bütün yol boyunca lokomotivlər maneəsiz hərəkət edə bilirlər.

Bildirilir ki, bugünlərdə Axalkalaki stansiyasındakı təker cütələrinin dəyişmə məntəqəsində yüklü vaqonun təker arabacıqları dəyişdirilərək (1520 millimetr standartlı izdən 1435 millimetr standartlı izə keçirilərək) Türkiyə sərhədi istiqamətinə göndərilməsi sınağı uğurla həyata keçirilib. Eyni zamanda stansiyadakı konteyner meydançasında 40 tonluq kranla iritonnajlı konteynerin vaqondan-vaqona götürülmə qoyulması sınağı da uğurlu alınıb.

Həmçinin qeyd edilir ki, Azərbaycan Bakı-Tiflis-Qars yeni dəmir yolu bağlantısı layihəsinə qoşulmaqla gələcəyə

hesablanmış daha bir addım atıb. Gətirə biləcəyi bütün iqtisadi dayaqlarla yanaşı, Bakı-Tiflis-Qars tranzit daşımalarının mərkəzinə çevrilən Azərbaycan regionda söz sahib olmasının təsdiqləyən bir faktor kimi çox önəmlidir. Bu dəmir yolu bağlantısı layihəsinin reallaşması məsələsi Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə hökumətləri və dəmir yolları rəhbərlərinin diqqət mərkəzindədir. Bu, hər üç ölkənin, eyni zamanda həmin nəqliyyat dəhlizinin xidmətlərindən istifadə etmək marağında olan başqa ölkələrin də sıx nəqliyyat əlaqələri qurmasına böyük imkanlar açacaq. Ekspertlər musa-

vat.com-a layihənin bu il üçün gözlənilən durumundan danışdı.

Ekspert Natiq Cəfərli musavat.com-a bildirib ki, layihə ən gec 2014-cü ildə işə düşməli idi: "İlkin razılığa görə 2014-cü ilə qədər işlər tamamlanmalı, yol fəaliyyətə başlamalı idi. Sonradan müəyyən fəaliyyət çətinlikləri, işlərin gecikdirilməsi oldu. Baxmayaraq ki, Gürcüstan ərazisində tikintinin tamamını Azərbaycan maliyyələşdirirdi, çətinliklər yaranırdı. Gürcüstana uzunmüddətli, sıfır faizli, 20 illik kredit vermişdi, kredit 200 milyon dollar həcmində idi. Bu gün də həmin kredit qüvvəsindədir. Bu yolun Gürcüstan ərazisindən çəkilməsinə görə Azərbaycan sıfır faizlə kredit verir. Türkiyə ərazisində də müəyyən problemlər var idi. Ən qısa hissə məhz Türkiyə ərazisində idi. Bir neçə on kilometrlik yolun çəkilməsindən söhbət gəldirdi. Əsas

problemlərdən biri vaqonların çarxlarının dəyişdirilməsi üçün xüsusi təchiz olunmuş avadanlıqlarla dolu vaqon stansiyaları tikilməli idi. Çünki postsovet məkanının dəmiryol xətləri ilə Avropanın reyslərinin arasında fərq var, pərlərin uyğunsuzluğu problemi var. Əsas problemlər Türkiyə ilə bağlı idi, bu stansiyanın tikilməsi gecikdirilirdi. Son bəyannatlarla belə məlum oldu ki, bu işlər tamamlanırdı. Ola bilər ki, 2017-ci ilin ilk yarısında yol fəaliyyətə başlasın. Sadəcə, burada çox ciddi bir məsələ var. Azərbaycan bu yolun işə düşməsinə çox böyük ümidlər bağlamışdı. Tranzitdən vəsaitlərin qazanılması nöqtəy-nəzərdən ümidləri vardı. Amma bu yola bir neçə alternativ yollar da tikilirdi. Onlar artıq fəaliyyətə başladı. Londona qədər uzanacaq dəmir yolunun açılışı artıq baş tutdu və Azərbaycan-dan keçən yoldan daha qısa və

daha ucuz tariflər təklif etdi. Yeni indi bu yol açılsa belə, Azərbaycanın tranzitdən gözləndiyi qazanclar reallaşmaya bilər. Əsas problem odur ki, Azərbaycan bu yolun tikintisində çox gecikdi. Tək Azərbaycanla bağlı olmasa da, yolun təhvil verilməsi çox gecikdi və rəqiblər daha üstün mövqeyə malik olmağa başladılar. Bu yol həttə işə düşsə belə, Azərbaycan üçün yüklərin Azərbaycan üzərindən çatdırılmasını təşviq etmək çox çətin olacaq. Bu da gəlirlilik səviyyəsi çox aşağı layihəyə çevrilə bilər".

Xatırladaq ki, 2007-ci il noyabrın 21-də Gürcüstanın Tetri-Skaro rayonunda Marabda stansiyasında Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu bağlantısının Gürcüstan hissəsinin, 2008-ci il iyulun 24-də isə Türkiyənin Qars şəhərində Bakı-Tiflis-Qars bağlantısının Türkiyə hissəsinin tikintisinə start verilib. Layihənin maliyyələşmə yükü əsasən Azər-

baycanın üzərindədir. Uzunluğu 153 km olan mövcud Axalkalaki-Marabda dəmir yolu xəttinin reabilitasiya-rekonstruksiyasının maliyyələşdirilməsinə Azərbaycan 775 milyon dollar ayırmağı öhdəsinə götürüb. Qeyd edilir ki, Azərbaycan hökuməti Ermənistandan yan keçməsinə görə bu layihənin reallaşmasında çox maraqlıdır. Bu il oktyabrın 1-nə olan məlumata görə, bu layihənin tikintisinə təkcə Azərbaycan Dövlət Neft Fondundan 619,8 milyon dollar pul ayrılıb. Hələ tam başa çatmayan layihəyə ümumilikdə nə qədər pul xərcləndiyi açıqlanmayıb. Sonuncu dəfə bir neçə həftə əvvəl Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu layihəsinin 2017-ci ilin birinci rübündə işə salınacağını demişdi. Yayda isə Türkiyə prezidenti dəmir yolu xəttinin 2016-cı ilin sonunda işə düşəcəyini bildirmişdi.

□ **Röya RƏFİYEVA**

Azərbaycanla əlaqələndirilməsini də doğru hesab etmirəm".

Siyasi təhlilçi tam əmindir ki, Ermənistan cəmiyyəti ciddi şəkildə parçalanıb: "Bu proses uzun illərdir ki, davam edir və indi, mövcud regional və qlobal geosiyasi, geoiktisadi proseslər müstəvisində yeni bir mərhələyə qədəm qoyub. Hakimiyyəti terror yolu ilə mənimsəyən Köçəryan və Sərkisyan klanının qondarma soyqırım və digər tarixi yalanlar üzərindən yürüdü-

mitəsi proseslərdən sınırdışı edilib".

Politoloq qeyd etdi ki, eyni vəziyyət Rusiyada da özünü qismən büruzə verir: "Ankara-Moskva yaxınlaşmasından sonra, mənim subyektiv olaraq rus-türk açılımı kimi dəyərləndirdiyim yeni vəziyyət Rusiya cəmiyyətində reallığı başa düşən insanların sayını daha da artırıb. "Moskva göz yaşlarına inanmır". Rus dövlətçiliyinin maraqları tələb edəndə isə heç inanmır. Ru-

2017-ci ilin ilk həftəsində məzuniyyət adı altında ölkəsinə tərk edən prezident Serk Sərkisyan bu yolla da ünvanına yağıdırılan kəskin ittihamlardan yayınmayıb. İşğalçı ölkənin prezidentinə növbəti sərt tənqidlər, öldürücü ittihamlar ABŞ-da yaşayan məşhur erməni yazıçısı və ictimai xadim Anna Paytyandan gəlib.

Anna Paytyan da Xocalı soyqırımını açıq ittiham etmiş ermənilərin sırasına qoşulub (*virtualaz.org*) "Xocalıda soyqırım olub!!! Və bunun üçün quldurlar cavab verməlidir - Njde tərəfdarlar. Onlar eşgər deyilər, cinayətkar və qatildirlər. Levon Ter-Petrosyan, Vazqen Sarkisyan, Robert Köçəryan, Serj Sərkisyan, Arabo qrupu. Onların hamısı uşaqların və qadınların qatillərdir!" - yazıcının bəyanatında vurğulanıb. A.Paytyan Xocalı soyqırımını haqda Serj Sərkisyanın abırsız bəyanatını da xatırladı. "Serj Sərkisyanın hədsiz sırtıq və abırsız bəyanatını sizə və dünyaya təqdim edirəm: "Biz erməninin uşaqları doğruya bilmədiyini haqda stereotipi sındırdıq". Əclaf!!! Mən onların heyətdə olanda və ölümlərindən sonra mühakimə olunmalarını tələb edirəm, onları bəşəriyyətə və xalqa qarşı tö-rətdikləri cinayətlərə görə mühakimə etmək lazımdır. Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsindən olan bu njdey əclafları bizim xalqımızın adına qara ləkə vurdular!!!", - deyər erməni yazıçısı hiddətlə bildirib.

kil etməyə məcbur olacaqlar. Bu müharibənin başqa nəticəsi yoxdur", - sosial şəbəkə istifadəçisi Nune Mkrtçyan yazıb. Ancaq hətta Ermənistanda Paytyanı müdafiə etməyə cəsaret edənlər tapılıb. Məsələn, Gümrükdən feal Anna Avetisyan "Siz birmənəli haqlısınız. Bunlar isə yalnız təbliğatla məst edilmiş xalqdır, nə arxivə oxuyublar, nə də tarixi. Onlardan hətta birinə cavab vermək kifayətdir ki, ölkəni ümumi hürüş, səs-küy bürüsün" - qəzəblə bildirib.

Məlumata görə, yazıçı Anna Paytyanın onu zəhərləyənlərə cavabı da özünü çox gözletməyib.

"Serj Sərkisyanın qatillər dəstəsi indi mənim Xocalı haqqında yazımı yayır və hamını mənə hücum etmək üçün dilə tutur. Qulaq asın, boz canavarlar sürüsü. Siz sanki yehudilərə nifrət yayan antisemitlərsiniz, Serjkin puluna türklərə, gürcülərə, azərbaycanlılara və s. xalqlara nifrət yayırsınız. Sizin hamınızı həbs etmək və normal cəmiyyətdən təcrid etmək lazımdır, çünki siz terrorçusunuz. Serj Sərkisyan iddia edir ki, Xocalı soyqırımını olmayıb. Bu açıq yalandır. Bu insan ölüm cəzasına məhkum olunmalıdır... Azərbaycanlı uşağı öldürən erməni uşağını da öldürək. Serj Sarkisyan və Robert Koçaryana əfv hüququ olmadan ölüm cəzası!", - Anna Paytyan qətiyyətlə bildirib.

Əslində bir sıra erməni fəalları Bakıya gəlib buradan Ermənistan rəhbərliyini ittiham etməsi, Xocalı soyqırımını etiraf edərək həmin dəhşətlərə görə Azərbaycan xalqından üzr istəməsi Qarabağ dağlarında hakimiyyəti mənimsəmiş Sərkisyan iqtidarını çox çətin duruma üz-üzə qoyub. Nəinki İrəvandan, hətta separatçı rejimin nəzarətində olan Xankəndindən Azərbaycana barış mesajları verən erməni ziyalılarını ortaya çıxması, üstəlik, dünyanın bir sıra ölkələrindəki erməni fəalları Qarabağda tökülən qanlara görə Sərkisyan hakimiyyətini günahlandıraraq Sülh Platformasına qoşulmağa qərar verməsi Azərbaycanın tam faydasına. Aylardır danışıqlardan imtina edən erməni hakimiyyəti isə ölkə mülxəlifətinin də sərt tənqidlərinin fonunda çıxış yolları axtarıb.

S.Sərkisyanın adətən siğınacaq yerinə çevrilən Rusiyada da maraqlı proseslər çərəyan edir. Bugünlərdə Rusiyada yaşayan bir qrup rus Zəngəzurun Azərbaycana qaytarılması ilə bağlı tələb irəli sürüb. Məluma-

Sərkisyan hakimiyyəti və ölkəni birdəfəlik tərk edə bilər

Seçki ilində Ermənistan prezidentinə qarşı səslənən ağır ittihamlar "Qarabağ klanı"na qarşı üsyanın anonsudur; Rusiyada Zəngəzurun qaytarılması və Moskva metrosunun ermənilər tərəfindən partladılmasının 40 illiyi ilə bağlı petisiya da İrəvan üçün "soyuq duş" effekti verib; **politoloq:** "Ermənistan cəmiyyəti ciddi şəkildə parçalanıb"

ta görə, beynəlxalq platforma olan change.org saytında başladılan "Zəngəzuru Azərbaycana qaytaran" adlı petisiyaya səs vermə davam edir. Erməni lobbisinə şok yaşadan digər bir hadisə isə Moskva metrosunda erməni millətçilər tərəfindən törədilmiş qanlı terrorun 40 ilinin tamamı münasibətilə petisiyanın təşkilidir. Qeyd edək ki, artıq Rusiya mediası 1977-ci ilin yanvarında törədilən uşaqların da həlak olduğu terrora görə erməniləri qınamaqdadır. Gazeta.ru-da dərc olunan yazıda erməni terroruna lənətlər yağdırılır. Bütün bu proseslər özünü "yazıq" göstərən erməni qatillərinin iç üzünün açılması baxımından çox əhəmiyyətlidir. Eyni zamanda bu kimi addımlar Azərbaycan həqiqətlərinin yayılmasında, qəbul olunmasında, nəhayət, işğala son verilməsi istiqamətində dəstək qazanmağımızda öz rolunu oynaya bilər.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında başlanan prosesin faydalı olduğunu təsdiqlədi: "Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrinin fəaliyyətində durğunluq nəzərə çarpsada, "ictimai diplomatiya" müstəvisində, eləcə də Ermənistanda və Rusiyada maraqlı proseslərin baş verdiyinin şahidi oluruq.

Azərbaycanda erməni vətənpərvərlərinin iştirakı ilə elan olunan sülh platformasına Ermənistan, işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarında və dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan ermənilərin dəstək verməsi, Ermənistanın sabiq prezidenti və Erməni Milli Konqresinin lideri Levon Ter-Petrosyanın aprelin 2-də keçiriləcək parlament seçkilərinə "Sülh və yaxın qonşuluq" şüarı ilə qatılacağını bəyan etməsi, Rusiyada bu ölkənin tanınmış ictimai xadimləri, alimləri tərəfindən Zəngəzurun Azərbaycana qaytarılması və Rusiya Ali Məhkəməsi və Baş Prokurorluğundan 1977-ci ildə ermənilərin Moskvada həyata keçirdikləri terror aksiyaları ilə bağlı məlumatların ictimailəşdirilməsini tələb edən petisiyalara gündəmə gəlməsi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı bütün mexanizmlərin hərəketə gətirildiyini göstərir. İndi atəşkəs təcə qoşunların temas xəttində deyil, bütün müstəvilərdə pozulub və baş verənlər Ermənistan hakimiyyətinin manevr imkanlarını, manipulyativ davranışlarını ciddi təzyiq altında saxlayır. Bu prosesdə Azərbaycanın yürütdüyü siyasətin, qeyri-hökumət təşkilatlarının, kütləvi informasiya vasitələrinin rolu danılmazdır. Amma prosesin yalnız

lən siyasət nəticəsində Qarabağın Azərbaycandan qoparılacağı barədə uzun illərdən bəri uydurduğu nağıllara artıq heç kimi inandıрмаq mümkün deyil. Qondarma soyqırımın 100 illiyi ilə bağlı uzun illərdən bəri həyata keçirilən fəaliyyət heç bir nəticə vermədi və iflasa uğradı. Əvəzində isə ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi soyqırım aktının tanınması istiqamətində ciddi nəticələr əldə olundu. Bu isə öz növbəsində erməniləri bir arada saxlayan əsas ideoloji amilin sıradan çıxmasına, erməni diasporunun və diaspor tərəfindən himayə olunan ictimai-siyasi təşkilatların parçalanmasına səbəb oldu".

E.Mirzəbəyli xatırlatdı ki, Ermənistan hakimiyyətinin başqa bir ideoloji təbliğat silahı isə aprel döyüşlərindən sonra iflasa uğradı: "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin həyata keçirdiyi əks-əməliyyatlar nəticəsində "qalib millət" və mövcud status-kvonun toxunulmazlığına verilən qeyri-rəsmi beynəlxalq, yaxud regional təminat barədə mif də alt-üst oldu. Ermənistan cəmiyyəti real təhlükə ilə qarşı-qarşıya qaldığını, toxunulmaz olmadığını başa düşdü və beləliklə də üstü hərbi vətənpərvərlik ritorikası ilə qapanmış ziddiyyətlər daha qabarıq şəkildə görünməyə başladı. Ermənistan hakimiyyətinin "İsgəndər" raketləri ilə bağlı ideoloji hücumu qısamüddətli durğunluq yaratsa da, "Dəmir Günbəz" cavabı ilə alt-üst edildi. İndi Ermənistan üzərindəki toxunulmazlıq pərdəsi tamamilə qaldırılıb. Sovet İttifaqının süqutundan sonra yaranmış və ermənilərin məhərətlə istifadə etdikləri geosiyasi vəziyyət də tamamilə dəyişib. Artıq ABŞ-da keçirilən prezident seçkilərində erməniləri heç kim xatırlamır, prezidentliyə namizədlər qondarma soyqırımla bağlı vədlər vermirlər, ABŞ-dakı Erməni Milli Ko-

siyanın geosiyasi analitikləri yaxşı başa düşürlər ki, avrasiyaçılığın geosiyasi nəzəriyyədən reallığa çevrilməsinin qarşısında dayanan ən böyük maneə Ermənistanıdır. Ruslar ermənilərdən tarixin müxtəlif dövrlərində istifadə etdikləri üçün onları bizzdən heç də pis tanıyırlar. Bəlkə də daha yaxşı tanıyırlar. Bu gün qlobal çağırışlarla üz-üzə qalan Rusiya üçün Cənubi Qafqaz həyatı əhəmiyyət kəsb edir. Təfərrüata varmağı ictimai maraqlar baxımından doğru saymadığım üçün detallı danışmayacağam". **Ekspert hesab edir ki, Rusiyada erməni terrorizmi və Zəngəzurun Azərbaycana qaytarılması ilə bağlı petisiyaların gündəmə gəlməsi və Ermənistanda baş verənlər bir-biri ilə birbaşa əlaqəli olmasa da, ümumi prosesin tərkib hissəsidir:** "Ötən ilin son aylarında bu prosesin 2017-ci ildə daha da dərinləşəcəyini demədim. Hadisələr bizim gözlədiyimizdən daha sürətlə inkişaf edəcək. Bu baxımdan, gedışata hazır olmaq lazımdır".

Özünü bir çox hallarda "qazdan ayıq" göstərən erməni mediası isə nədəncə S.Sərkisyanı ünvanlanmış ittihamlardan, həmçinin Ermənistanın aqası olan Rusiyada Zəngəzur və metro terroru ilə bağlı başlanılan petisiyalardan özünü "xəbərsiz" kimi göstərir. Şübhə yox ki, Sərkisyanı və onun qatil tərəfdarlarını müdafiə etmək üçün arqumentlər tapmaq ələ də asan deyil. Faktı olaraq son baş verənlər qış günündə Ermənistan hakimiyyəti üçün "soyuq duş" effekti verib. Güman ki, hakimiyyət təbliğatı bu dalğının ötüb-keçəcəyini zənn edir. Lakin apreldə parlament seçkilərinin keçiriləcəyini nəzərə alsaq, erməni hakimiyyətini çox ağır bir ilin gözlədiyini demək olar. Elə bir proses başlanıla bilər ki, qatil Sərkisyan postunu qabaqcadan, ölkəsinə isə birdəfəlik tərk edə bilər.

"A (H3N2) çox yüngül keçən mövsümü qripdir" - nazirlikdən açıqlama

"Azərbaycanda tək-tək hallarda A tipli qrip virusuna aid olan H3N2 aşkar olunur". Səhiyyə Nazirliyinin Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin direktor müavini Afaq Əliyeva APA -ya deyib ki, bu gün insanlarda əsasən respirator virus infeksiyalarına xas olan adena virus, paraqrip müşahidə edilir.

Onun sözlərinə görə, tək-tək hallarda A tipinə aid olan virus yoluxmaları olur və bu, mövsümü haldır: "Xəstəliyin ağırlaşmasına insanlar özləri səbəb olur. Xəstəlik ona görə ağır keçir ki, insanlar yataq rejiminə riayət etmir, həkimə getmir, müalicə almırlar. Bu qaydalara riayət edilmədikdə xəstəlik ağırlaşır. Amma ilk əlamətlər olduqda həkimin dediyi təyinatla müalicə olunsa, həmin şəxslərdə xəstəlik yüngül keçir, heç bir ağırlaşma-bronxit, pnevmaniya olmur. Xəstəliyin ağırlaşmasına insanlar özləri səbəb olurlar. Xəstə insanlar işə davam edəndə, evdən çıxanda ətrafdakıların da yoluxmasına səbəb olur".

A.Əliyeva qeyd edib ki, bu günə kimi nisbətən ağır respirator infeksiya keçirən xəstələrdən laborator mü-

ayinə üçün material götürülür və Respublika Taun Əleyhinə Stansiyasının laboratoriyasında müayinə olunur. Direktor müavini vurğulayıb ki, onların arasında bir neçə nəfərdə A tipli qrip virusuna aid olan H3N2 qeydə alınıb. Onun sözlərinə görə, H3N2 çox yüngül keçən mövsümü qripdir.

A.Əliyevanın sözlərinə görə, Azərbaycanda insanların qripdən ölməsi ilə bağlı səsləndirilən fikirlər əsassızdır, indiyə kimi ölkədə qripdən ölen olmayıb.

Bakıda 52 yaşlı kişiye 4 bıçaq zərbəsi vurdular

Bakıda 52 yaşlı kişiye tanımadığı şəxs tərəfindən 4 bıçaq zərbəsi vurulub. "Report"un xəbərinə görə, hadisə Sabunçu rayonu, Bilgəh qəsəbəsində baş verib.

Belə ki, 1964-cü il təvəllüdü Məmmədov Hacıbaba Məmməd oğlu işdən evə qayıdan zaman onunla naməlum şəxs "Azərbaycan qadını" küçəsində əlbəyaxa mübahisə edib. Nəticədə H.Məmmədov 4 bıçaq zərbəsi alıb. H.Məmmədov xəstəxanaya yerləşdirilib. Həkimlər onun vəziyyətini ağır kimi qiymətləndirir.

Faktla bağlı Sabunçu Rayon Polis İdarəsində cinayət işi başlanılıb.

23 yaşlı oğlanla xalası dəm qazından boğulub öldü

Bakıda dəm qazı ailə faciəsinə səbəb olub. Nizami rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə rayonun Bəhrüz Nuriyev küçəsi 81 ünvanında yerləşən yataqxanada qeydə alınıb. Orada yaşayanlar - 23 yaşlı Cəfər Elşad oğlu Quliyev və xalası, 50 yaşlı Sevinc Allahverdi qızı Əliyeva dəm qazından boğularaq ölüblər.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Azərbaycanda klub prezidenti həbs olundu

Futbol üzrə Azərbaycan çempionatının I Divizionunda çıxış edən "Şərrspor"un prezidenti Sərdar Bağirov saxlanılıb. "Futbol+" qəzeti xəbər verir ki, iş adamı vergidən yayınmaqda ittiham olunur.

O, hazırda Kürdəxanı müvəqqəti saxlama təcridxanasındadır. Vəkilləri Bağirovun heç bir qeyri-qanuni işlə məşğul olmadığı, qanunlar çərçivəsində fəaliyyət göstərdiyi barədə sənədlər hazırlayıb məhkəməyə vermək üzərində çalışırlar.

Klub prezidenti günahının olmadığını sübuta yetirə bilsə yaxın günlərdə azadlığa buraxıla bilər.

Duman, çiskın olacaq, yağış yağacaq

Bakı və Abşeron yarımadasında yanvarın 10-da havanın dəyişkən buludlu olacağı, arabis tutacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman, çiskın olacağı, gecəyə doğru isə yağış yağacağı ehtimalı var.

Mülayim şimal-qərb küləyi arabis güclənəcək. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən APA-ya verilən məlumata görə, havanın temperaturunun gecə 1-4° isti, gündüz 6-9° isti, Bakıda gecə 2-4° isti, gündüz 7-9° isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 760 mm civə sütunundan 770 mm civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 85-95 %, gündüz 65-75 % təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında hava ttp://apa.az/tag/hava şəraiti əsasən yağmursuz keçəcək. Bəzi yerlərdə duman, çiskın, axşama doğru isə yağış, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir.

Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə arabis güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 7-12° isti, dağlarda gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 2-7° isti olacağı gözlənilir.

Masallıda dörd məsciddən oğurluq edən şəxs tutulub

Masallı rayonunda dörd məsciddən oğurluq edilib. APA-nın cənub bürosunun verdiyi məlumata görə, hadisələr rayonun Ərkivan qəsəbəsində, Dəmirçi və Qızıllavar kəndlərində qeydə alınıb.

Dəmirçi kənd məscidindən yas mərasimləri üçün istifadə olunan 4 mis qazan, Qızıllavar kəndində yerləşən məsciddən 4 qazan, Ərkivan qəsəbəsində yerləşən «Bağlaküçə» məscidindən isə səsgücləndirici və iki sellofan paket pambıq oğurlanıb.

Sonuncu oğurluq hadisəsi «Şahsəfi» məscidində qeydə alınıb. Məscidin İmamı Fikrət Nəzərovun sözlərinə görə, ötən gün namaz vaxtı tanımadığı cavan oğlan hər kəsin namazını qılıb qurtardığını gördükdən sonra nəzir qutusunu sındıraraq içində olan 106 manat pulu oğurlayıb. Səs-küyə gələn imam yaxınlıqdakı insanların köməyi ilə oğurluq edən şəxsi yaxalayıb polise təhvil verib.

Masallı Rayon Polis Şöbəsinə verilən məlumata görə, artıq hadisəni törətmiş şəxs saxlanılıb. Onun başqa cinayətlərdə əlinin olub-olmadığı araşdırılır. Oğurluq hadisəsini törədən şəxsin rayonun Seybət kənd sakini Ağahüseyn Ramiz oğlu olduğu bildirilir.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Şirkət əməkdaşı iş yerindən 35 min manat oğurlayıb

Azərbaycanda şirkət əməkdaşı işlədiyi yerdən 35 min manat pul oğurlayıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, Biləsuvar Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yanvarın 6-da "Koroğlu" MMC-yə məxsus seyfdən 35 000 manat pul oğurlamaqda şübhəli bilinən MMC-nin işçisi, Bakı şəhər sakini Həsənağa Əlizadə tutulub.

Qazax sakini 1000 manata avtomat satarkən saxlanılıb

Qazax rayonunda silah alverçisi tutulub. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi və Qazax Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Qazax rayon sakini Samir Zülfüqarov "AK" markalı silahı, patron darığını və 11 ədəd patronu 1000 manata satarkən tutulub.

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Son günlər sosial şəbəkələrdə elektrik enerjisindən sərfiyyatın həddindən artıq baha olması və bildirişlərin yanlış hesablanması ilə bağlı paylaşım artıb. Az qala hər kəs "Azərişiq" haqqında mənfəət rəy yazır, bu qurumu yanlış hesablamada aparmaqda qınayır. Həmçinin Tarif Şurasının qərarına etiraz edənlər də var.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında "Azərişiq" haqqında deyilənlərə cavab verən qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri **Tanrıverdi Mustafayev** bildirişlərdə heç bir yanlışlığa yol verilmədiyini vurğulayıb: "Azərişiq" olaraq biz daxil olan zənglərə, müraciətlərin hamısına diqqətlə yanaşırıq və məsələni aydınlaşdırmağa çalışırıq. Sosial şəbəkədən əlavə mənə də zənglər olur. Biz onların problemini aydınlaşdırdıq, tam dəqiq şəkildə izah etdik ki, 300 kv/s-a qədər olan sərfiyyat köhnə tariflə, qalanı isə yeni tariflə hesablanıb toplanır. Sadəcə, abonentlərimizdə əlavə təsəvvür yarandı ki, yeni tariflər yanvar ayının 1-dən qüvvəyə minir. Halbuki Tarif Şurası dekabr ayının 1-dən etibarən yeni tariflərin tətbiq edilməsinə qərar verib. Hazırda əsas narahatlıq bundan ibarətdir. Biz mütləq olaraq həm müraciət edən abonentlərə, həm də sosial şəbəkədə müraciət edənlərə izahat veririk".

Tanrıverdi Mustafayev onu da bildirdi ki, kimin problemi varsa, fərdi qaydada müraciət edə bilər: "Əmin olsunki, problem operativ qaydada həllini tapacaq. Əməkdaşlarımızı mənzillərə qədər göndəririk. Elektrik hesablarını sistem özü çıxarır, 1 qəpik belə yanlışlığa yol verilməz. Biz müraciət edənlərin hər birinə aydınlıq gətirəndən sonra məlum olur ki, bizim əməkdaşlar düzgün hesablayıblar. Heç bir yanlışlığa yol verilməyib. Sayğaclarda hər hansı problemin olması mümkün deyil. Kimdə problem varsa, biz sayğacı dəyişdirə də bilərsiniz, rəqəmlərin oxunmasında problem varsa, onu həll edirik. Abonentlərimiz çəkinmədən bizə müraciət etsinlər.

Bu aydan etibarən artıq heç bir anlaşılmazlıq qalmayacaq, mübahisəli durum yaşanmayacaq. Çünki dekabr ayının 1-dən etibarən oxunan sayğaclarda heç bir problem olmayacaq.

"Azərişiq" narazılara

cavab verdi

Tanrıverdi Mustafayev: "Elektriklə evi qızdırmanın xərci təbii ki, çox olacaq"

Tanrıverdi Mustafayev

Ötən ay yeni kommunal xidmət açıldı və artıq bütün sayğacların quraşdırılması həmin kommunal xidmət vasitəsilə həyata keçiriləcək.

Məcburi köçkünlərdə isə güzəştli olaraq verilən 150 kv/s, yeni 10 manat 50 qəpik avtomatik olaraq sistem tərəfindən silinir. Yerdə qalan

məbləğ abonentə göndərilir".

T. Mustafayev abonentləri elektrik enerjisindən qənaətlə istifadə etməyə çağırır: "Tariflər qalxdığı üçün abonent daha çox ödəməli olur. Xərcin az olmasını istəyirsə bəzi məsələlərdə qənaət etməlidir. Köhnə tariflər üçün qoyulan limit - 300 kv/s böyük bir rəqəmdir. Bu gün elə elektrik lampaları var ki, 6 vattla işləyir, 100 vattlıq lampa ilə eyni dərəcədə işıq saçır, ancaq 6 vatt istifadə edir. Buraya soyuducunu, paltaryuyan maşını, qabyuyan maşını, televizoru, işıqlandırmanı da əlavə etsək, aylıq sərfiyyat 300 kv/s-ni keçə bilməz. Ancaq mənzildə di-

ger istilik sistemləri yoxdursa, abonent elektrik enerjisini istilik enerjisinə çevirirsə, bu artıq normativ ehtiyacdan çıxır. Əvvəl insanlar 6 qəpikdən ödəyərkən bu xərci o qədər böyük hesab etmirdilər. Sonra qiymətlər artdı və 7 qəpik oldu, indi isə 11 qəpikdir. O səbəbdən gələn bildirişlər əvvəlkindən çox yüksəkdir. Bu səbəbdən istehlakçı öz xərclərinə nəzarət etməlidir. Ölkədəki abonentlərin 80 faizinin elektrik sərfiyyatı ayda 300 v/s-ı keçmir. 6 vattla evi işıqlandıran lampa varsa, 100 vattlıq lampadan istifadə edən abonent təbii ki, qənaət edə bilməyəcək. Evi radiatorla qızdırmanın elektrik sərfiyyatının çox olması da normaldır. Radiator gündə 10 saat işləyəndə 25 kv/s edir, bunu 30 günə vuranda 750 kv/s edir. Elektriklə ev qızdırılırsa, xərci təbii ki, çox olacaq. İstilik üçün mərkəzi istilik sistemindən və ya kombidən istifadə olunması xərclərə qənaət üçün çox önəmlidir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Şadlıq evləri işığa qənaət edir, müştərilər soyuqdan donurlar

Ərzağın bahalaşmasından sonra menyunun qiymətini dəyişməyə də, qıdanın çəki və növünü azaldıblar

Tarif (qiymət) Şurasının 2016-cı ilin noyabr ayında təbii qaz və elektrik enerjisinin qiymətinin qaldırılması haqqında qərarından sonra paytaxt ərazisində yerləşən restoranlar qənaət rejiminə keçiblər. Bu barədə "Yeni Müsavat"a bir neçə gün ərzində onlarla şikayət daxil olub. Məlumat görə, kommunal qiymətlər bahalaşdıqdan sonra əksər şadlıq evləri və restoranlar demək olar ki, qızdırılıb. Belə ki, kombi sistemi söndürülür, yalnız kondisionerlər işlədilir ki, bu da içəri normal temperaturu təmin edə bilmir.

Bildirilir ki, məsələ bununla da bitmir. Restoranlar mərkəzlərdə ərzağın bahalaşmasından sonra menyunun qiymətini dəyişməyə də, qıdanın çəki və növünü azaldıblar.

Səsələnən iddiaları yerində araşdırmaq üçün şəhərdə yerləşən bir neçə restoranda olduq. Məlum oldu ki, gerçəkəndən restoranların bir çoxunda gözləmə yeri və zallarda temperatur göstəricisi xeyli aşağıdır. Maraqlı məqam ondan ibarətdir ki, kiçik restoranların, banket zallarının içəri daha soyuqdur, neçə iri restoranların.

600 nəfərlik zalı olan restoranın məsul şəxsi ilə söhbətimiz zamanı bildirdi ki, kombi və kondisionerdən istifadə edirlər. Zallar kondisioner vasitəsilə qızdırılır, digər yerlərdə də kombi yandırılır: "Bizdə istilik baxımdan hər hansı bir problem yoxdur. Qiymətlər bahalaşdıqdan sonra da heç bir dəyişiklik et-

məmişik. Əvvəllər olduğu kimi, indi də kombi sistemimizi işlədirik və neçə gözləmə yerini, ayaqyolunu da istiliklə təmin edirik. Kombini toy olmadan bir gün öncədən yandırırıq və məclis başlayana qədər içəri qızır. Kondisionerləri də toy günü işlədirik. Yeni içəridə normal temperatur olur".

Restoranın nümayəndəsinin sözlərinə baxmayaraq, biz koridorda heç də normal temperatur hiss etmədik...

Daxil olduğumuz digər restoranlarda da eyni halın şahidi olduq. Banket zallarının əksəriyyətində isə kombi sistemi yoxdur. Öyrəndik ki, bu cür yerlərdə zallar yalnız kondisionerlər vasitəsilə qızdırılır. Kondisionerin soyuq havada yaxşı işləmədiyini nəzərə aldıqda, qənaətə gəlmək olar ki, adamların soyuqdan şikayət etmələri əsaslıdır. Bu cür yerlərdə zal bir qədər isti olsa da, gözləmə yeri və restoranın di-

gər hissələrində, necə deyirlər, soyuqdan dayanmaq olur.

Qəzetimizə müraciət edənlər bildirdilər ki, problem Sumqayıt şəhərində yerləşən restoranlarda daha qabarıqdır. Bildirilir ki, orada əksər restoranlarda, ümumiyyətlə, kombi sistemi işlədilmir. Yalnız zallarda kondisioner istifadə olunur ki, bu da təbii olaraq, içəri qızdırır.

Bəs bu cür vəziyyətlərdə restoranlara güzəşt edilməlidir?

İqtisadçı Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"a bildirib ki, restoranlar xaricdə olduğu kimi müasir texnologiyalardan istifadə edə bilərlər: "Xidmət və istehsal sahələrində bir çox öl-

kələrdə güzəşt sistemi mövcuddur. Ancaq Azərbaycanın indiki realığında inanmıram ki, Nazirlər Kabineti, yaxud da hökumətin müvafiq qurumları bununla bağlı addımlar atsinlər. Çünki elektrik enerjisinin və qazın qiymətinin qalxmasının səbəblərindən biri də məhz büdcədə yaşanan problemlərin həllinin bir qismini biznesin və əhəlinin çiyinə qoymaq idi. Sadəcə, Azərbaycanda yeniləyə və yeni texnologiyaya marağı artırmaq lazımdır. Azərbaycanda ilin 365 gününün təqribən 300 günü günəşli keçir. Kafelər və restoranlar bundan istifadə etməlidirlər. Məsələn, Türkiyədə dəniz sahilində yerləşən bir çox hotellərin, kafe və restoranların elektrik

enerjisi günəş batareyaları vasitəsilə təmin olunur. Nəticədə heç bir ödəniş etməzlər. Hətta bunun üçün dövlətdən müəyyən təşviq proqramları çərçivəsində güzəştli kreditlər də alınır. Yəni Azərbaycan hökuməti heç olmasa belə bir addım atıb bilər. Kafe-restoranlara, fiziki və hüquqi şəxslərə bununla bağlı təşviq proqramları qəbul

oluna bilər ki, uzunmüddətli və aşağı faizli kreditlər vermək vasitəsilə onların alternativ enerjilərdən istifadəsi təmin olunsun. Bu struktur quruluşu, hətta istehsal obyektlərinin belə uzun zaman öz enerjisini pulsuz şəkildə əldə etməsinə imkan yarana bilər".

□ **Əli RAİS**
Fotolar müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 4 (6618) 10 yanvar 2017

Gənc "oğlan"... 4 aylıq hamilədir

Hayden Kross İngiltərənin ilk hamilə "kişisi"dir.

20 yaşındakı Kross əslində 3 il əvvələ qədər qadın idi. Ancaq qız cinsiyəti ilə doğulsa da, 15 yaşından sonra "kişi" olmaq istədiyini fərq edib və 3 il öncə də cinsiyət dəyişdirmə sürəcinə girib. Amma bir gün uşaq sahibi olmaq istəyəcəyini bildiyi üçün yumurtalıqlarını dondurubmuş. Hayden Kross facebook vasitəsilə bir donör tapıb. İndi 4 aylıq hamilədir və öz ölkəsində bir ilk sayılır. Çünki dünyada fərqli nümunələri olsa da, Hayden Kross İngiltərənin ilk hamilə "kişisi"dir. Kross "kişi" olmaq sürəcinə gördüyü müalicəni uşaq sahibi ola bilmək üçün bir müddətliyinə təxirə salıb. Uşağı dünyaya gəldiyi zaman isə onu əmizdirmək üçün çox güman ki, sinəsi yenidən görünməyə başlayacaq. Gənc adam "dünyanın ən yaxşı atası olacağam" deyir. Hazırda gündən-günə böyüyən qarnı ilə qürur duyan gənc adam doğumdan sonra cinsiyət dəyişdirmə proseduruna qaldığı yerdən davam edəcək.

Uşaqların ayağından öpmək olmaz

Uşaqların həssas derisinə ziyan vermək üçün bəzi insanlar onları ayaqlarından öpürlər. Amma psixoloqlar bunun yanlış olduğunu ortaya çıxarıblar. Əslində körpənin ayaqlarından öpmək olmaz. Çünki ayaqları öpülən uşaq hiss etdiyi "anormal" dəyərlilik hissi ilə qısqançlığa meyli edər. Belə uşaq valideynlərinin bacı-qardaşlarını da çox istəməsindən narahat olur. Marağı itirmə qorxusu anormal dərəcədə sevilən uşaqlarda tez-tez rast gəlinir. Uşaqlarda öpüləcək ən doğru yer alın və yanaqlardır. Alından öpülmək uşağa ruhən yaxşı təsir edir. Təmizlik, təqsirsizlik və dürüstlük hissi, cəsarət meydana gətirir. Daha bir detal isə odur ki, uşağın ən çox öpülməsi lazım olan yeri yanaqdır. Öpül-

lərkən uşağın başı tutulmamalıdır. Davamlı öpülmə uşağın başqalarını məmnun etmə hissi yaradır. Bu vəziyyət şəxsiyyə-

tin inkişafını axsadar. Uşaq başqalarını məmnun etmə vasitəsi olaraq öpməyi və ya öpülməyi istifadə etməməlidir.

Yalan danışan sevgiliyə cəmi bir sual vermək lazımdır

İngilis psixoloqlar sevgilisinə(həyat yoldaşına) yalan danışan adamların psixologiyası ilə bağlı maraqlı araşdırma aparıb. Alimlərin fikrincə, sevdiyiniz adamın yalan danışdığını düşünürsünüzsə, heç vaxt itirmədən ona bu sualları verin: niyə elədin? Əgər sevdiyiniz bu suala hirsələnib, həddən artıq gərgin reaksiya verəcəksə, bu, onun məsum olduğunu sübut edir. Yox, əgər sualınıza cavab olaraq sizi nə qədər çox sevdiyini, sizə dəyər verdiyini deyirsə, bu, artıq aldatmanın sübutudur. Bundan başqa, əgər sevgiliniz sizinlə bir yerdə ikən gülümsündüyü halda, bədən dili başqa şeylər deyirsə, bu, onun yalan söylədiyinin sübutudur. Bundan başqa, yalan danışan adamlar yalanlarını gizlətmək üçün çox cəhd göstərməyə məcburdurlar. Buna görə də narahat görünən adamların yalan söyləmə ehtimalı özünü rahat aparan adamından daha yüksəkdir.

"American Society for Information and Technology" jurnalında yer alan məqalədə o da göstərilib ki, yalan danışdığından şübhələndiyin adamlar telefon və ya sms vasitəsilə yox, üz-üzə ünsiyyət qurmaq daha məsləhətdir.

Kişi həyat yoldaşına eyni qadınla iki dəfə xəyanət edirsə... bu xəyanət deyil

Xəyanət edən ərinə bağışlayan qadın növbəti dəfə xəyanətə uğradığı üçün məhkəməyə müraciət edib. Türkiyədə baş verən bu hadisə zamanı A.Y adlı qadın ərinin ona ikinci xəyanətini hüquqi yollarla cəzalandırmaq qərarına gəlib. "Hürriyyət" qəzetinin xəbərinə görə, qadın məhkəmədə uduzub. Məhkəmə qərar verib ki, bağışlanan ər yenidən eyni qadınla münasibət qursa, bu, xəyanət sayılır. Daha öncəki məhkəmə instansiyasında isə qadının şikayətinə "bir dəfə aldatmaqdan heç nə olmaz" deyər cavab verilmişdi. İkinci instansiya məhkəməsində isə bildirilib ki, əgər qadın ona xəyanət edən ərinə bir dəfə bağışlayıbsa, kişi eyni qadınla ikinci dəfə ona xəyanət edərsə, bu, onu aldatmaq və ya xəyanət sayılır.

Qoroskop
(10 yanvar) Sabuhi Rahimli

QOÇ - İş prinsipində nəzərə çarpacaq irəliləyişlər əldə etmək üçün olduqca səmərəli vaxtdır. Hətta aktivliyinizi artırmaqla şəxsi büdcənizdə müsbət dəyişiklik də edə bilərsiniz. Uzaq yola çıxmayın.

BUGA - Çoxsaylı və maraqlı insanlarla bir yerdə olmaq sizə rahatlıq gətirəcək. Yaxşı olar ki, bunu nahardan sonraya saxlayasınız. O vaxta qədər əənənəvi fəaliyyətlə məşğul olun.

ƏKİZLƏR - İkili fikirlərdən, faksız ittihamlardan uzaq olsanız, gün ərzində hansısa xoşgəlməzliklə rastlaşmayacaqsınız. Həmkarlarınızla, köhnə dostlarınızla təbii olmağı bacarın.

XƏRÇƏNG - Kosmik fonun bürcünüzdəki neqativliyi müəyyən məqamlarda uğursuzluq yaradacaq. Ələlxüsus da günün ilk yarısında daha tədbirli olmalısınız. Məsuliyyətsiz adamlardan qaçın.

ŞİR - Qəbir ziyarəti, yaşlı qohumlara baş çəkmək gün ərzində savablarınızı artırabilir. İş-gücdən, məişət problemlərindən uzaq olub bir az da genetik irsinizə xidmət edin.

QIZ - Astroloji göstəricilər ixtiyarınızda olan bu təqvimin müəyyən çətinliklərindən xəbər verir. Amma daxili potensialınızdan yararlanıb qarşıda duran maneələri dəf edə bilərsiniz.

TƏRƏZİ - Yaxşı olar ki, özünüzü çox yormayasınız. Əks təqdirdə, mənəvi rahatlıqdan uzaq olacaqsınız. Nahardan sonra ünsiyyətdə olduğunuz adamlar tərəfindən sevindirilmə ehtimalınız var.

ƏQRƏB - İslami dəyərlərə, dini ənənələrə əməl etməyə çalışın. Heç olmasa heftədə bir dəfə savab işlər görmək yaxşı olardı. Ürəyinizə yaxın hər kəsə mərhəmət göstərin. Sülhpərvər olun.

OXATAN - Qarşınızda əsl biznes günü durub. Amma uğurlarınız daha çox əvvəlcədən planlaşdırılmış işlərdə özünü göstərəcək. Belə məqamlarda istənilən mübahisə başınızı ağırdə bilər.

OĞLAQ - Gücünüz çatmayan işlərə girişməyin. Çünki bu təqvimdə məsuliyyət hissiniz azalacaq və bu da nəticədə zərərinizə ola bilər. Odur ki, daha çox mənəvi rahatlığa üstünlük verin.

SUTÖKƏN - Günün ümumi mənzərəsi müsbət çalarlıdır. Bu səbəbdən də ətrafınıza gözəllik bəxş edin. İnsan ruhuna zərər gətirən amillərdən uzaq olun. Dilinizi duasız qoymayın.

BALIQLAR - Əgər ovqatınızın yüksək, işlərinizin avand olmasını istəyirsinizsə, ətrafınızda olanlarla xoş davranın. Dediğiniz hər bir sözün məsuliyyətini dərk edin. Əsəblərinizə diqqət yetirin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Şirniyyatı sevən insanlar daha tez qocalır

İtaliyalı alimlər tort, pirojna, konfet və digər şirniyyat növlərinə xüsusi marağı ilə seçilən insanların xüsusilə göz ətraflarında qırışların daha tez əmələ gəldiyini müəyyənləşdirib. Bu, qadınlara daha çox aiddir. Alimlər yaş 35-dək olan 120 qadının iştirakı ilə araşdırma aparıb.

Onlardan şokolad və digər şirniyyatdan imtina etmələri, əvəzində sitrus meyvələri və giləmeyvə yemələri, mümkün qədər siqaret və spirtli içkilərdən uzaq olmaları istənilib. Yarım ildən sonra həmin xanımların derisində qırışların azaldığı üzə çıxıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100